

TC.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DİL
ETKİNLİKLERİNDE KULLANDIKLARI HİKAYE ANLATIM
YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ: KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ

Hülya BEKTAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. ABDÜLKADİR KABADAYI

KONYA – 2010

ÖZET

Bu araştırmanın amacını, okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinde kullandıkları hikaye anlatım yöntemlerini tespit etmek oluşturmaktadır. Bu amaçla Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez ilköğretim okulları ve anaokullarında görev yapan 80 okul öncesi öğretmenine araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu uygulanmıştır.

Bu çalışmada analiz yöntemleri olarak , demografik özelliklerle değişkenler arasındaki fark testleri Mann Whitney –U Testi ve Kruskal Wallis Testi ile yapılmıştır. 0,05'lik manidarlık düzeyi benimsenmiştir. Maddeler; kukla, gösteri, görseller ve teknoloji olarak yaş, kıdem, mezuniyet durumlarına göre istatistiksel olarak değerlendirildiğinde herhangi bir anlamlı farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$).

Soru maddelerinden 'drama' maddesi, en yüksek ortalamayı almıştır. Ayrıca; maddeler kendi içinde mezuniyet durumlarına göre Mann Whitney –U Testi ile incelendiğinde sadece 'araçsız düz anlatım', 'hikâye kartı', 'hikâye kitabı', 'film, film şeridi, slâyt' ve 'demonstrasyon' yöntemlerinde farklılık görülmüştür.

Mezuniyet durumuna göre katılımcıların verdiği cevapların aritmetik ortalamalarına bakıldığında; yüksek okul mezunları, en çok 'hikâye kitabı' ve 'hikaye kartı aracılığıyla' öğretim maddesini, fakülte mezunları ise en çok 'parmak kuklası' aracılığıyla öğretim maddesi seçilmiştir.

Maddeler kendi içinde kıdem durumlarına göre Kruskal Wallis Testi ile incelendiğinde sadece 'televizyon şeridiyle öğretim' maddesinde farklılık görülmüştür.

Katılımcıların yaşına göre incelendiğinde, 30 yaşına kadar katılımcılar 12 yöntemi daha fazla kullanılmakta iken, 30 yaş üzeri katılımcılar ise sadece 5 yöntem daha fazla kullanılmaktadır. 8 yöntemin kullanımı, 30 yaşına kadar ve sonrası grupta ortak tercih edilmiştir.

Kıdeme göre; ilk 5 yıla kadar 14 yöntem daha fazla kullanılmakta iken, 5 yıldan sonra 9 yöntem daha fazla kullanılmaktadır. Sadece 2 yöntem ilk 5 yıla kadar ve daha sonraki gruplarda ortak tercih edilmiştir.

ABSTRACT

The object of this research is to establish storytelling methods in Turkish Language activities used by preschool teachers'. For this purpose, the questionnaire, developed by the researcher, was applied to 80 preschool teachers who are working at primary schools and preschool schools affiliated to center of Karaman Province under the title of Board of National Education.

In this study difference tests between demographic features and variables are applied with Mann Whitney-U Test and Kruskal Wallis Test as analysis methods. 0,05 significance level was embraced. When the items were evaluated statistically according to puppet, demonstration, visuals and technology, any meaningful difference was not observed ($p>0,05$).

Mean score item is drama when the questionnaire's items' averages are analyzed. Besides, when the questionnaire's items' are analyzed with Mann Whitney –U Test inside of them according to graduation, difference is observed only in direct lecturing, story cards, story book, film, film strip and slide and demonstration method item.

When the answers' mean score, which were given by participants, are analyzed according to graduation status, college graduate participants mostly chose story book and story card item. However, faculty graduate participants chose finger puppet item, when their mean score are observed.

The difference is observed only in television strip item, when the questionnaire's items' are analyzed inside of them according to seniority situations with Kruskal Wallis Test.

According to the age; participants aged up to 30, 12 methods are used more, whereas in the group aged over 30 only 5 methods are used more prevalent. 8 methods are preferred commonly by the two groups.

According to the seniority; participants in early 5 years 14 methods are used more, whereas after 5 years 9 methods are used more prevalent. Only 2 methods are preferred commonly by the two groups.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLolar LİSTESİ.....	VI
ŞEKİLLER.....	VIII
KISALTMALAR.....	IX
BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	X
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU.....	XI
ÖNSÖZ.....	XII

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Cümlesi.....	3
Alt Problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.5. Araştırmayla İlgili Tanımlar.....	4
2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA TÜRKÇE DİLİ ETKİNLİKLERİ.....	5
2.1. Okul öncesi Çocuğun Gelişiminde Türkçe Dil Etkinliklerinin Önemi.....	5
2.2. Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Türkçe Dili Etkinlikleri ve Özellikleri.....	6
2.2.1. Hikâye Öncesi Etkinlikler.....	6
2.2.2. Hikâye Anlatma.....	6
2.2.2.1 Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Hikâye Anlatma Yöntemleri.....	7
2.2.2.1.1. Araçsız Hikâye Anlatma (Düz Anlatma).....	7
2.2.2.1.2. Hikâye Kitabı ile Anlatma.....	7
2.2.2.1.3. Hikâye Kartı ile Anlatma.....	9
2.2.2.1.4. Pazen Tahta Kartı ve Figürlerle Anlatma.....	10
2.2.2.1.5. Kuklalar ile Anlatma.....	12
2.2.2.1.5.1. EI Kuklası.....	14
2.2.2.1.5.2. Kese Kâğıdı Kuklası.....	14
2.2.2.1.5.3. İpli Kukla.....	15
2.2.2.1.5.4. Gölge Kuklası.....	17

2.2.2.1.5.5. Çorap Kuklası.....	18
2.2.2.1.5.6. Yüzük Kuklası.....	19
2.2.2.1.5.7. Parmak Kuklası	19
2.2.2.1.5.8. Çomak (Sopalı) Kuklası.....	21
2.2.2.1.5.9. Tahta Kaşık Kuklası	22
2.2.2.1.5.10. El ve Avuç İçi Kuklası	22
2.2.2.1.5.11. Eldiven Kukla.....	23
2.2.2.1.6. Kuklalarla Anlatımın Yararları	24
2.2.2.1.7. Televizyon Şeridi ile Anlatma.....	25
2.2.2.1.8. Film, Film Şeridi ve Slâyt İle Anlatma	25
2.2.2.1.9. Tepegöz İle Hikâye Anlatma.....	27
2.2.2.1.10. Televizyon ve Video ile Hikâye Anlatma	28
2.2.2.1.11. Bilgisayar ile Hikaye Anlatma	29
2.2.2.1.12. Teyp İle Hikaye Anlatma	29
2.2.2.2. Hikâye Okuma ve Anlatmanın Önemi	30
2.2.2.3. Hikâye Sonrası Etkinlikler	30
2.2.2.3.1. Hikaye Oluşturma	31
2.2.2.3.1.1. Okul öncesi Eğitimde Hikâye Oluşturmada Yararlanma	31
2.2.2.3.2. Pantomim.....	31
2.2.2.3.2.1. Okul öncesi Eğitimde Pantomimden Yararlanma	32
2.2.2.3.3. Rol Oynama ve Doğaçlama.....	32
2.2.2.3.3.1. Okul öncesi Eğitimde Rol Oynama ve Doğaçlamada Yararlanma	33
2.2.2.3.4. Dramatizasyon.....	33
2.2.2.3.4.1. Okul öncesi Eğitimde Dramatizasyondan Yararlanma	33
3. YÖNTEM.....	34
3.1. Araştırmanın Modeli	34
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	34
3.3. Veri Toplama Aracı.....	34
3.3.1. Ölçeklerin Güvenilirlik ve İç Tutarlılık Ölçütü Değerleri	34
3.4. Verilerin Analizi.....	35
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	36
4.1 Örneklem Demografik Özellikleri	36

4.2. Demografik Özelliklerle Değişkenler Arasındaki Fark Testleri	40
4.3. Yaş Durumuna Göre Katılımcıların Kullandığı Yöntemlerin Sıklık Ortalamaları	46
4.4. Yaşa Göre Oluşturulmuş Gruplamalara Göre Analizler	51
4.5. Kıdem Durumuna Göre Katılımcıların Kullandığı Yöntemlerin Sıklık Ortalamaları.....	55
4.6. Kıdeme Göre Oluşturulmuş Gruplamalara Göre Analizler.....	61
5. SONUÇ	64
6. ÖNERİLER.....	67
7. KAYNAKÇA	68
8. EK.....	75

TABLolar LİSTESİ

1. Cronbach's Alpha Değerlerini gösteren tablo
2. Örneklemin demografik özelliklerinden olan yaş dağılımını gösteren tablo
3. Örneklemin demografik özelliklerinden olan mezuniyet durumunu gösteren tablo
4. Örneklemin demografik özelliklerinden olan kıdem dağılımını gösteren tablo
5. Soru maddelerinin ortalama ve standart sapmaları (Kullanılma sıklıkları) gösteren tablo
6. Mezun olunan okula göre Mann Whitney –U Testini gösteren tablo
7. Mezuniyet durumuna göre her soru için Mann Whitney –U Testini gösteren tablo
8. Mezuniyet Durumuna Göre Katılımcıların Kullandığı Yöntemlerin Sıklık Ortalamalarını gösteren tablo
9. Yaş gruplarına göre Kruskal-Wallis Testini gösteren tablo
10. 20-24 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
11. 25-29 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
12. 30-34 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
13. 35-39 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
14. 40-ve üzeri yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
15. Yaş gruplarına göre frekansları gösteren tablo
16. Kullanılan yöntemlerin yaş grubuna göre değişimini gösteren tablo
17. Kıdem gruplarına göre Kruskal Wallis Testini gösteren tablo
18. Kıdem durumuna göre soru maddelerinde Kruskal Wallis Testini gösteren tablo
19. 0-5 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
20. 5-10 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
21. 10-15 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo

22. 15-20 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
23. 20-25 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamasını gösteren tablo
24. Kıdem gruplarına göre frekansları gösteren tablo
25. Kullanılan yöntemlerin kıdem grubuna göre değişimini gösteren tablo

ŞEKİLER

1. Kullanılan yöntemlerin yaş grubuna göre değişimi
2. Kullanılan yöntemlerin kıdem grubuna göre değişimi

KISALTMALAR

\bar{X}	:Aritmetik ortalama
F (demografilerde)	:Frekans
%	:Yüzde
N	:Adet
SD	:Serbestlik derecesi
P	:Hesaplanan test değeri ,olasılık ,anlamlılık
U	:Mann whitney test istatistik değeri



T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü



BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Adı Soyadı	HÜLYA BEKTAŞ
Numarası	085214011007
Ana Bilim / Bilim Dalı	İLKÖĞRETİM/ OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
Programı	Tezli Yüksek Lisans <input checked="" type="checkbox"/> Doktora <input type="checkbox"/>
Öğrencinin	
Tezin Adı	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİNDE KULLANDIKLARI HİKAYE ANLATIM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ: KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.


Hülya BEKTAŞ



T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü



YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Adı Soyadı	HÜLYA BEKTAŞ
Numarası	085214011007
Ana Bilim / Bilim Dalı	İLKÖĞRETİM/OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
Programı	Tezli Yüksek Lisans <input checked="" type="checkbox"/> Doktora <input type="checkbox"/>
Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Abdülkadir KABADAYI
Tezin Adı	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİNDE KULLANDIKLARI HİKAYE ANLATIM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ: KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan **Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkçe Dil Etkinliklerinde Kullandıkları Hikaye Anlatım Yöntemlerinin İncelenmesi: Karaman İli Örneği** başlıklı bu çalışma 11/10/2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

İmza

Yrd. Doç. Dr.
Abdülkadir KABADAYI

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Atilla YILDIRIM

ÖNSÖZ

Bilindiği üzere her çocuk bir anadil ortamında doğar. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki çocuk bulunduğu ortamda konuşulan anadilinin temel yapısal özelliklerini bir yaşam çerçevesi etkinliği içinde, dört-beş yaşına kadar kazanır. Anadil, en önemli anlaşma ve iletişim aracıdır. Bütün zihinsel yetenekler, algılama, sonuç çıkarma, bağlantılar kurma, karşılaştırma, genelleme, sınıflama, soyutlama, anlatma, problem çözme ve benzeri yetenekleri oluşturup geliştirme anadille gerçekleşir. Okul öncesi eğitim dönemine geçildiğinde, dil gelişimine katkı sağlanmak amacıyla Türkçe dil etkinlikleri uygulanmaktadır. Bu etkinlik sırasında kullanılan yöntemler farklılık göstermektedir. Bu araştırmada da okul öncesi öğretmenlerinin kullandıkları hikaye anlatım yöntemleri incelenmiştir.

Araştırma süresince yardımlarını esirgemeyen değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Abdülkadir KABADAYI'ya katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım boyunca yardımlarını, desteklerini esirgemeyerek her zaman yanımda olan canım aileme ve eşime sonsuz teşekkür ederim.

Hülya BEKTAŞ

1.GİRİŞ

Anadili edinimi, insanın doğumuyla başlayıp yaşam boyu süren bir süreçtir. Çocuk altı yaşına kadar içinde bulunduğu çevreden, anadilinin kullanımını sözlü dil sistemi içinde edinir. Anadili öğretimi hem okul öncesi dönemde edinilen dinleme ve konuşma hem de okuma ve yazma becerilerinin gelişigüzelikten kurtarılıp program amaçlarına uygun yapılandırıldığı bir süreçtir.

Her çocuk, anadilini en güzel şekilde kullanarak kendini ifade etmeyi öğrenmelidir. Dinlemesini bilen, fakat gerektiğinde düşüncelerini cesurca ve rahatça dile getirebilen bir nesle ihtiyaç vardır. O halde gurup çalışmalarında, çocuklarımızın bu yönde gelişmelerine yardımcı olmalıyız. Ayrıca dinlemeleri, dikkatlerini bir konuya yoğunlaştırmaları, farklı konular hakkında bilgi sahibi olmaları ve düşünmeleri çok önemlidir. Tüm bunları anadili faaliyetleriyle kazandırabiliriz.

Anadili etkinlikleri, çocukların bütün gelişim alanları açısından çok önemli olan, özellikle, onların duygu ve düşüncelerini uygun yollarla ifade etmelerine, sözcük dağarcıklarını geliştirmelerine ve kitap sevgisi kazanmalarına da yardım eden etkinliklerdir. Bu sebeple yapılan bu çalışma, okul öncesi eğitim veren öğretmenlerin hangi yöntemleri tercih ettikleri ve bunların yaş, kıdem ve mezuniyet durumlarıyla olan ilişkisini belirlemek amacıyla planlanıp yürütülmüştür.

Dil, bilgi iletmek için, sınırsız birleşimi olan istemli sembollerin kullanıldığı karmaşık bir iletişim sistemidir. Dil, duygusal ve sosyal iletişimin en önemli birimlerinden biridir. Bir anda akla gelmeyecek kadar çok yönlü, farklı farklı nitelikleri olan, bugün bile tam olarak çözülememiş bir varlıktır (http://ooegm.meb.gov.tr/dokuman/cocuklarda_dil_gelisimi.pdf).

İlk olarak ailede başlayan dil eğitimi, çocuğun aileden ayrılıp sosyalleşme sürecinde ilk adımını attığı okul öncesi eğitim kurumlarında devam etmektedir. Bu kurumlarda Türkçe dil eğitimi adı altında verilen eğitim; çocuğun dil gelişimine yardımcı olup, duygu ve düşüncelerini rahat ifade etmesine olanak sağlayarak, özgün hikaye, şiir, tekerleme üreterek yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini geliştirmeye yeni kelimeler öğrenerek kelime dağarcığını geliştirmelerine yardımcı olan bir etkinliktir.

Türkçe dil etkinliği; çocuğun dil gelişimine yardımcı olan, duygu ve düşüncelerini rahat ifade etmesine olanak sağlayan, özgün hikaye, şiir, tekerleme üreterek yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini geliştirdikleri, yeni kelimeler öğrenerek kelime dağarcığını geliştirdikleri bir etkinliktir (<http://www.kolej.gazi.edu.tr/anasinifi.htm>).

Türkçe dil etkinliklerinde çocuklar belli durumlarla ilgili duygularını sadece sözel ifadelerle değil vücut hareketlerini, jest ve mimiklerini kullanarak da ifade ederler. Yaratıcılıklarını ortaya koyma fırsatı da bulurlar.

Türkçe dil etkinlikleri çocuğun zihinsel gelişiminde de etkilidir. Çocuklar belli konularla ilgili düşüncelerini açıklarlar. Olaylar arasında neden sonuç ilişkileri kurarlar. Belli kavramları kullanmayı öğrenirler. Gözlem yapma ve problem çözme yetenekleri gelişir (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin güçlendirilmesi Projesi [MEGEP], 2007c).

Türkçe dil etkinlikleri sayesinde çocuklar başkalarının konuşmalarını dinleyerek ve uygun karşılıklar vererek konuşmalara katılırlar. Duygu ve düşüncelerini başkalarına sözel olarak açıklarlar. Bu arada yeni sözcüklerin anlamlarını öğrenerek konuşmalarında kullanırlar.

Çocukların sosyal ve duygusal gelişimleri de bu etkinliklerden etkilenmektedir. Çocuklar birbirlerinin konuşmalarını dinleyerek, başkalarının haklarına saygı duymayı, sırasını beklemeyi öğrenirler. Kendi düşüncelerini aktararak, kendilerini ifade ederler. Grup içinde konuşma cesareti kazanarak, kendilerine olan güvenleri gelişir. Duygu ve düşüncelerini toplumda kabul edilen yollarla aktarmayı öğrenirler. Bütün bunlar bize dilin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

Bunları çocuklara kazandırırken de Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatım yöntemlerini de kullanırız. Bunlar; araçsız (düz) anlatma, hikaye kitabı ile anlatma, hikaye kartı ile anlatma, pazen tahta kartı ve figürleri ile anlatma, kuklalar ile anlatma, televizyon şeridi ile anlatma, film, film şeridi ve slayt ile anlatma, bilgisayar ile anlatma, teyp ile anlatma, pandomim ile anlatma ve dramatizasyon ile anlatmadır.

Bu araştırmanın amacı Karaman ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinde kullandıkları hikaye anlatım yöntemlerini tespit etmektir.

1.1.Problem Cümlesi

Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullandıkları yöntemlerle öğretmenlerin mezuniyet, yaş ve kıdem durumları arasında bir fark var mıdır?

Alt Problemler

1. Okul öncesi öğretmenleri, hikaye anlatmada hangi yöntemleri kullanmaktadırlar?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullandıkları yöntemlerle öğretmenlerin mezuniyet durumları arasında bir fark var mıdır?
3. Maddeler arasında mezuniyet durumlarına göre bir farklılık var mı?
4. Katılımcıların mezuniyet durumlarına bakıldığında hangi yöntemler kullanılmıştır?
5. Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullandıkları yöntemlerle öğretmenlerin yaşları arasında bir fark var mıdır?
6. Katılımcıların yaş durumlarına bakıldığında hangi yöntemler kullanılmıştır?
7. Kullanılan yöntemlerin yaş grubuna göre değişimi nasıldır?
8. Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullandıkları yöntemlerle öğretmenlerin kıdemleri arasında bir fark var mıdır?
9. Maddeler arasında kıdem durumlarına göre bir farklılık var mı?
10. Katılımcıların kıdem durumlarına bakıldığında hangi yöntemler kullanılmıştır?
11. Kullanılan yöntemlerin kıdem grubuna göre değişimi nasıldır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; okul öncesi dönemdeki çocukların dil gelişimini sağlamak için, okul öncesi öğretmenlerinin kullandıkları hikaye anlatım yöntemlerini belirleyebilmek açısından önemlidir.

1.3. Araştırmanın Varsayımları

1. Öğretmenler için hazırlanan anketler amaca hizmet edecek niteliktedir.
2. Öğretmenlerin anketlere verdikleri cevaplar gerçeği yansıtmaktadır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırmanın bulguları, Karaman ili Merkez anaokulu ve anasınıfı öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma 2009–2010 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
3. Araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinde kullandıkları hikaye anlatım yöntemlerini değerlendirmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen ankette yer alan ifadeler ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmayla İlgili Tanımlar

Okul öncesi Eğitim: 36–72 Ay arasındaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı çevre olanakları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen ve temel eğitime hazırlayan eğitim sürecidir (oogm.meb.gov.tr/yukle.asp?id=14).

Türkçe Dil Etkinliği: Çocuğun dil gelişimine yardımcı olan, duygu ve düşüncelerini rahat ifade etmesine olanak sağlayan, özgün hikaye, şiir, tekerleme üreterek yaratıcılıklarını

ve hayal güçlerini geliştirdikleri, yeni kelimeler öğrenerek kelime dağarcığını geliştirdikleri bir etkinliktir (<http://www.kolej.gazi.edu.tr/anasinifi.htm>).

2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA TÜRKÇE DİLİ ETKİNLİKLERİ

2.1. Okul Öncesi Çocuğun Gelişiminde Türkçe Dil Etkinliklerinin Önemi

Anadili etkinlikleri çocukların yeni kelimeler öğrenmelerine, düzgün konuşmalarına, kendilerini sözle ifade etmelerine yardım eder. Onların sosyal ve duygusal gelişimlerinde etkili rol oynar. Ayrıca, yaratıcı düşüncenin gelişmesi, onların yaratıcı potansiyellerini etkili bir biçimde dışa vurmalarında etkili olur (Demiral vd., Yayın no: 24).

Bu etkinlikler öncelikle çocukların dil gelişimleriyle ilgilidir. Türkçe dil etkinlikleri sayesinde çocuklar başkalarının konuşmalarını dinleyerek ve uygun karşılıklar vererek konuşmalara katılırlar. Çocuklar, duygu ve düşüncelerini başkalarına sözel olarak açıklarlar. Bu arada yeni sözcüklerin anlamlarını öğrenerek konuşmalarında kullanırlar (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

Türkçe dil etkinlikleri çocuğun zihinsel gelişiminde de etkilidir. Çocuklar belli konularla ilgili düşüncelerini açıklarlar. Olaylar arasında neden sonuç ilişkileri kurarlar. Belli kavramları kullanmayı öğrenirler. Bu sayede, gözlem yapma ve problem çözme yetenekleri gelişir.

Türkçe dil etkinliklerinde çocuklar belli durumlarla ilgili duygularını sadece sözel ifadelerle değil vücut hareketlerini, jest ve mimiklerini kullanarak da ifade ederler. Yaratıcılıklarını ortaya koyma fırsatı da bulurlar (MEGEP, 2007c).

Çocukların sosyal ve duygusal gelişimleri de bu etkinliklerden etkilenmektedir. Çocuklar birbirlerinin konuşmalarını dinleyerek, başkalarının haklarına saygı duymayı, sırasını beklemeyi öğrenirler. Kendi düşüncelerini aktararak, kendilerini ifade ederler. Grup içinde konuşma cesareti kazanarak, kendilerine olan güvenleri gelişir. Duygu ve düşüncelerini toplumda kabul edilen yollarla aktarmayı öğrenirler (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

2.2. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Türkçe Dili Etkinlikleri ve Özellikleri

Okul öncesi eğitim programlarında çocukların tüm gelişimleri açısından çok önemli olan ve her gün tekrar edilmesi gereken, öğretmen rehberliğinde yapılan grup etkinliklerinden biri olan Türkçe dil etkinliklerinin geniş bir yer kapladığı görülür. Öğretmen etkinliklerin tümünü veya birkaçını seçebilir. Çocuklar tarafından sevilen etkinlikler ertesi gün ve haftanın diğer günlerinde tekrar edilir. Böylece birikim sağlanır (MEGEP, 2007c).

Bu etkinlik;

1. Hikaye öncesi etkinlik

2. Hikaye anlatımı

3. Hikaye sonrası etkinlik olmak üzere üç grupta ele alınıyor

(<http://www.mevizmirokullari.k12.tr/content.asp?sc>).

2.2.1. Hikaye Öncesi Etkinlikler

Hikaye öncesinde; tekerlemeler, bilmeceler, şiir, parmak oyunları, hikaye öncesi konuşma gibi etkinlikler yer alır. Bu etkinliklerin hepsine günlük eğitim programında aynı anda yer verilmemeli, etkinlikler arasından birkaç tanesi seçilmelidir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

2.2.2. Hikaye Anlatma

Hikaye, gerçek ya da gerçeğe yakın konuları ele alan, bir ya da birkaç kahramanı olan, yaşamın içinden çıkan olaylarla ilgili bir edebiyat türüdür. Parmak oyunu, bilmece, tekerleme, sohbet, şiir etkinlikleri ile çocuklar hikaye dinlemeye hazırlanırlar. Öğretmen çocuklara her gün bir öykü anlatır. Çocuklar istediğinde öykü sayısı artırılabilir. Çocuklara anlatılacak öykülerin konusu, anlatım tekniği, anlatım sırasında kullanılan jest ve mimikler, öykü anlatımının şekli öğretmen tarafından çocukların gelişim seviyelerine ve yaşlarına uygun şekilde belirlenir (MEGEP, 2007c).

2.2.2.1 Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Hikaye Anlatma Yöntemleri

2.2.2.1.1. Araçsız Hikaye Anlatma (Düz Anlatma)

Öğretmen bu teknikte, herhangi bir görsel araç kullanmaksızın ses tonunu, jest ve mimiklerini hikayeye uygun bir şekilde kullanarak hikayeyi anlatır.

Anlatım sırasında görsel araç kullanılmadığı için çocukların dikkati kolaylıkla dağılabilir. Bu nedenle, öğretmenin anlatım biçimi çok önemlidir (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b).

Düz anlatımda öğretmen ses tonunu çok iyi düzenlemelidir. Heyecanlı, sinirli, mutlu vb. duygu/arı ses tonu ile çocuklara hissettirmelidir. Ses tonundaki iniş çıkışlar sert, yumuşak, ahenkli anlatım çocukların dinlemesini ve öyküyü takip etmesini kolaylaştırır. Öğretmenin ses tonu ile birlikte jest ve mimiklerini kullanması çocukların çok hoşuna gider (Saatli, 1997) .

2.2.2.1.2. Hikaye Kitabı ile Anlatma



Hikaye anlatımında en çok kullanılan tekniklerdendir. Öğretmen için hazırlığı kolay bir tekniktir. Okul öncesi çocuklar için hazırlanmış olan kitaplara resimli hikaye kitapları denir (MEGEP, 2007c).

Öğretmen resimli hikaye kitabını anlatmadan önce kendisi birkaç kez okuyarak akıcı bir şekilde anlatabilecek hale gelmelidir. Hikayeyi anlatacağı ortamı hazırlamalı, çocukların yarım ay şeklinde sandalyelere ya da rahat bir şekilde yer minderlerine oturmalarını sağlamalıdır. Amaç, nasıl oturduklarından daha çok resimleri hepsinin rahatlıkla görebileceği bir düzen sağlayabilmektir. Anlattığı grubun ilgi, istek ve dikkat sürelerini iyi bilmelidir. Kendisi de hepsinin görebileceği ve aynı göz hizasında olabileceği bir yere oturmalıdır. Hikayeyi, resimlerini göstererek anlatırken, çocuklarla göz teması kurmaya dikkat etmeli,

gereksiz sorular sorarak çocukların dikkatini dağıtmamaya özen göstermelidir. Resimleri kapatmayacak ve kitabı kıvrımayacak bir şekilde tutmalıdır. Anlatım sırasında kendi vücudunu değil, Hikaye kitabını, bir uçtan bir uca yavaşça döndürerek Hikayeyi anlatmalıdır. Hikayeyi anlattığı grubu takip etmeli, ilgi dağılmaya başladığı zaman kısaca bitirmelidir. Hikayeyi anlatırken ses tonunu iyi ayarlaması, çocukların dikkatlerini kendi üzerinde daha uzun süre tutmasında yararlı olacaktır (Sert, 2006).

Kitabın bitiminde çocuklara kitabın neresini daha çok sevdikleri, neresini daha az ya da hiç sevedikleri, hangi karakteri daha çok sevdikleri, hangisini daha az ya da hiç sevedikleri ve bunların sebepleri sorularak düşünce ve duygularını paylaşmaları sağlanır. Olaylar karşısında masal kahramanlarının duyguları (üzgün, kızgın, mutlu) hakkında konuşarak duyguları adlandırmak çocukların kelime hazinesini arttırarak, kendilerini ve duygularını ifade etmelerine yardımcı olacaktır. Kitapla ilgili farklı görüşlerin ve duyguların paylaşılması, çocukların olaylara değişik açılardan bakmalarını, değerlendirmelerini ve sorun çözme yeteneklerini geliştirecektir (<http://www.dzcocukkulubu.org/modules.php?name>).

Ayrıca hikaye anlatılırken her sayfa ayrı ayrı gösterilmeli, aynı anda iki sayfanın resmi gösterilmemelidir. Bu, çocuğun anlatılan sayfayla değil, diğer sayfayla ilgilenmesine neden olur ve dikkatini dağıtabilir. Öğretmen her sayfadaki resmi bütün çocukların gördüğüne emin olduktan sonra diğer sayfadaki resme geçmelidir (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b).

Hikaye kitaplarının kullanımı ile çocukların,

- Hayal güçleri kuvvetlenir
- Yaratıcılığı gelişir
- Boyama ve resim yapmaya ilgi ve hevesleri artar (kitapların renkli resimleri çocukları resim yapmaya teşvik eder)
 - Kelime hazinesi ve dil becerileri gelişir (Hikaye anlatma becerisi, konuşma sanatı)
 - Dinleme becerileri geliştirir
 - Problem çözmeyi öğrenirler
 - Farklı düşünce ve duyguların ayırımına varırlar
 - Empatileri gelişir

(<http://www.dzcocukkulubu.org/modules.php?name=News&file=print&sid=62>).

2.2.2.1.3. Hikaye Kartı ile Anlatma



Hikaye kartlarının özellikleri, bu tekniğin kullanılmasında önemli rol oynar. Kartlardaki resimler çocukların görebileceği büyüklükte olmalıdır. Kartlar kartonlarla sertleştirilmeli, anlatım sırasında sağa sola bükülmemelidir. Kartlara çizilen resimler boyalarla renklendirilmeli, resimlerin hikayede geçen olayı ve karakterleri iyi bir şekilde yansıtmalarına dikkat edilmelidir. Eski ve kullanılmayan gazete, dergi ve broşürlerden kesilen, hikayeye uygun resimler bir araya getirilip yapıştırılarak kompozisyonlar oluşturulabilir (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b).

Hikaye kartı ile anlatmada, kartların büyüklüğü, resimlerin sağlamlığı önem taşır. Hikaye kartlarının ebatlarına dikkat etmek gerekir. Kartlar hikaye anlatılırken el ile tutulduğunda çocukların (hikaye dinlemek için oturduğu yerden) görebilecekleri büyüklükte, örneğin (30 x 30 cm.) kare ya da dikdörtgen olmalıdır (Ural, 1985).

Öğretmen Hikaye kartlarının arkasına numara vererek, kartları numara sırasına göre sıralamalı. Hikaye metni kartların arkasına ya da bir dosya kâğıdına yazılıp kartlarla birlikte zarflara konularak saklanması uygun olur (MEGEP, 2007c).

Öğretmen öykü anlatılacağı zaman tüm çocukların kartları görebilmelerini sağlayacak şekilde sandalyeye oturur. Kartları çocuklara göstererek sıra ile öyküyü anlatır. Öğretmen öyküyü anlatırken, kartları kendisine çevirmemelidir. Bu hareket öykü ile resimler arasında kopukluk olmasına çocukların dikkatlerinin dağılmasına neden olur. Öykü anlatımı bittikten sonra öğretmen öyküyü anlatmadan kartları bir kez daha sıra ile gösterebilir veya resimli kartları çocuklara vererek onların kendi kendilerine öykü anlatmalarına izin verir (Saatli, 1997).

Öğretmen hikaye kartları ile hikayeyi anlattıktan sonra kitap köşesine koyarak çocuklarında resimlere bakarak hikaye anlatmalarına fırsat vermelidir. Çocuklar kartların sırasını değiştirerek farklı hikayeler de yaratabilirler (Oğuzkan, Demiral ve Tür, 1999).

2.2.2.1.4.Pazen Tahta Kartı ve Figürlerle Anlatma



Öğrenme ortamında özellikle küçük yaş gruplarının katılımını kolaylaştıran materyallerden birisi pazen tahtalardır. Pazen tahtalar, bir sürecin görseller aracılığıyla aşamalı olarak anlatılmasında kullanılan etkili öğretim materyalleridir.

Pazen tahtalar, öğrencilere hikaye anlatma sürecinde sıklıkla kullanılırlar. Pazen tahtalar özellikle bir süreci veya aşamalı sıralamayı gösterme ihtiyacının duyulduğu öğretme-öğrenme etkinliklerinde görsellerin yerlerini kolaylıkla değiştirmede (veya tahtadan almada) yararlı olmaktadır.

Dil, kavram vb. çalışmalarda çocukların herhangi bir şey hakkında düşüncelerini sağlamak, bir olayı sıraya koymak, verilen resimlerle yeni bir şey oluşturmak ya da yarım bırakılan bir şey hakkında tahminde bulunmalarını sağlayacak becerileri kazandırmak ve çocukları değerlendirmek amacıyla (öğretilen bir kavramla ilgili, ilgisiz resimler vererek ilgili olanları bulup panoya yapıştırmasını istemek vb.) kullanılabilir (Zembat, 2004).

Öğretmen hikaye kartları ve figürlerini sırasına göre pazen tahtaya yerleştirerek hikayeyi anlatmalıdır. Her hikaye kartı ve figür gösterildikten sonra pazen tahtanın cebine konularak kaldırılır ve yerine yenisi yerleştirilir. Böylece bütün hikaye kartları ve figürler, hikayenin sonuna kadar pazen tahtada bulundurulmamış olur. Bu da çocukların yeni kart ve figür ile ilgili anlatılanı dinlerken dikkatinin diğer kart ve figürlere yönelmesini engeller.

Pazen tahtanın cebinde bulunan figürleri kullanarak çocuklar da yeni hikayeler anlatabilirler (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b).

Pazen tahta için çocukların hazırladığı figürler veya resimlerde kullanılabilir serbest zaman etkinliklerinde yapılan çalışmalar bu teknik ile kolayca uygulamaya konarak çocukların oluşturduğu materyallere uygun öyküler öğretmen tarafından oluşturulacağı gibi, çocuklar tarafından da oluşturulabilir. Çocukların kendilerine ait ürünler diğer çocuklara gösterilerek öykü anlatıldığında çok mutlu olurlar. Bu nedenle öğretmenin zaman zaman bu ortamı yaratması uygun olur (Saatli, 1997).

Bu teknikte, hikayeye uygun biçimde hazırlanmış hikaye figürleri ile de hikaye anlatılabilir. Öğretmen hazırlanan hikaye figürlerini kucağına yerleştirir, ilgili figürü hikayeyi anlattıkça tahtaya yapıştırarak devam eder. Burada figürlerin pazen tahtanın ceplerine konulmaması gerekir. Çünkü figürlerin büyüklükleri farklıdır ve aynı zamanda bir kaç figür bir kaç defa kullanılabilir. Bu nedenle kucağında tutmalıdır ki kullanım kolaylığı olabilsin ve anlatım kesintiye uğramasın. Aksi halde figürler aranırken çocukların ilgisi dağılır ve resimlerle, anlatılanlar arasında ilişki kuramazlar (Tür ve Canbolat, Yayın no: 14).

Bu etkinlikte çocukların tahtadaki materyallerin (görsellerin) yerlerini değiştirmelerine izin verilerek onların yaratıcılıkları da desteklenebilir. Çocuklar kendi fantezilerini, daha önce duydukları bir hikayeyi yeniden oluşturma ve hikayelerin aşamalarını değiştirme etkinliklerini gerçekleştirebilirler (<http://bote.anadolu.edu.tr/akuzu/txt/Seferoglu-Kuzu.doc>).

2.2.2.1.5.Kuklalar ile Anlatma



Kukla; Türkçe bebek anlamına gelen ve bugün Anadolu'da yaşayan korçak, kudurcuk, kaburcuk, koğurcak, kaurcak, lubet, vb. gibi isimlerle yaşayan kukla seyirlik oyunların en eskilerindedir. "Korkolçak", "Çadır hayal" (ipli kukla) adı ile yaşayan kukla Orta Asya'da da aynı isimle yaşatılmakta ve Orta Asya'dan getirildiği sanılmaktadır (<http://www.discoverturkey.com/kultursanat/halk-oyun-kukla.html>).

Kuklalar oynatıcının düş gücüyle hayat bulan karakterlerdir. Kuklalar ne kadar gerçekçi olursa olsun, gönüllerimizdeki ve beynimizdeki ayrı bir dünyayı bizden alıp bize veren varlıklardır. Kuklaların her an canlanabilen cansız varlıkları, canlanınca, insanları bir başka yere götüren, kendine bağlayan, sevgi toplayan, düşüncenin derinliklerine çeken gösterileri gibi birçok grubun ilgisini çekmiştir (Demiriz, vd., 2007).

Tahtadan, alçıdan ya da bezden yapılmış elle, iple ya da sopayla oynatılan küçük bebeklere kukla; bu bebeklere yapılan gösteriye de kukla oyun adı verilir. İnsana, hayvana ya da çeşitli nesnelere benzetilerek biçimlendirilen ve boyanan kuklalar, sahne arkasına gizlenmiş bir "kuklacı" tarafından oynatılır (<http://www.kuklakebap.com.tr/tr/kuklalar.php>).

Okul öncesi eğitiminde çocuğun sözlü anlatımı ve iletişim becerilerini geliştirmede kuklalar önemli rol oynar. Kuklalar, küçük ya da büyük bütün insanların ilgisini her yaşta çekebilmiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarında bulunması gereken köşelerden biri olan kukla köşesinin zenginliği, hem çocuklara hem de öğretmene güzel eğitim fırsatları sağlar. Öyküleri kukla yoluyla canlandırırken çocuk, kendi olduğundan farklı, başka rollere bürünüp hayal gücünü özgür bir biçimde kullanma imkânı bulur (Sert, 2006).

Kuklalar, eski çağlardan beri kullanılan oyun araçlarıdır. Çocuklar kuklayı kendileri

oynatıp, kendileri seslendirirlerse kuklanın kişiliğine bürünerek, duygularını rahatlıkla ifade ederler. Anlatımları kendine has olacağı için çocukların dil gelişimleri de olumlu yönde etkilenir.

Öğretmen kukla oynatan çocukları gözleyip onlar hakkında önemli bilgiler elde edebilir, onları daha yakından tanıyabilirler (Ural, 1985).

Kuklalar her yaştaki çocuğun ilgi ve zevkle izlediği basit tiyatrolardır. Kukla ile Hikaye anlatımı çocukların çok hoşlandığı bir tekniktir. Çocuklar kuklalarla oynamaktan ve kuklaları izlemekten zevk alırlar. Kuklalarla oynamak çocukların yaratıcılıklarını geliştirir. Kuklalar; kâğıt, hamur, kumaş, ahşap, kaşık, kullanılmayan oyuncak bebekler, pet şişe vb. malzemelerden yapılabildiği gibi piyasada hazır olarak da satılmaktadır. Kuklalar üç boyutlu olması nedeniyle, çocuklar onları canlı gibi algılayabilirler. Bazen kuklaları serbest zaman etkinliklerinde kendileri de hazırlayabilirler (MEGEP, 2007c).

Kuklalarla hikaye anlatabilmek için bir kukla sahnesine ihtiyaç vardır. Kukla sahnesi köşede sürekli bulundurulacak şekilde olabileceği gibi şartlar elvermediğinde basit bir şekilde de öğretmen tarafından hazırlanabilir. Örneğin sınıf kapısı açılarak çerçeveye bir örtü gerilebilir, büyük bir masanın üzerine kukla oynatan görünmeyecek şekilde bir örtü örtülerek arkasında kukla oynatılabilir (Oğuzkan, Demiral ve Tür, 1999).

Kuklalar ile hikaye anlatırken öğretmen, hangi kuklayı konuşturuyorsa, onu hareket ettirmelidir. Sahnedeki diğer kuklalar aynı anda hareket halinde olmamalıdır. Bu durumda çocuk hangi kuklanın konuştuğunu takip edemeyebilir. Bu tekniğin ilgi çekici olabilmesi için öğretmen, hangi kuklayı oynatıyorsa onun karakteristik özelliğine uygun olarak ses tonunu kullanmaya dikkat etmelidir (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b).

Kuklalar çok değişik malzemelerden yapılabileceği gibi değişik şekillerde de oynatılabilirler. Oynatılış şekillerine göre kuklaları, aşağıdaki gibi gruplandırmak mümkündür.

2.2.2.1.5.1. El Kuklası

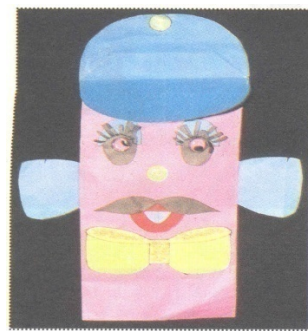


Bir sahnede uygulanan büyük ve küçük gruplara uygulanabilen, yaratıcılığı destekleyen materyallerdendir. Parmaklarla el kuklalarının koluna verilen hareketlilik, aynı anda iki kuklayı oynatabilme ve hem büyük hem de küçük gruplarda oynatabilme gibi özellikleri bu kukla çeşidini son zamanlarda en çok kullanılan kukla çeşidi yapmıştır (Yıldız ve Şener, 2007).

Eldiven gibi ele geçirilerek oynatılan bir kukla tekniğidir. Bu nedenle el kuklası Batı ülkelerinde, ‘‘eldiven kukla’’ (glove puppet) diye de isimlendirilmektedir. Bu tekniğin kukla teknikleri arasında en önemlilerinden biri olduğu söylenebilir.

El kuklasında oyuncunun kolu dirseğe kadar direkt olarak kuklanın bedeni olmaktadır. Yani kuklacı, kendi bedeninin bu parçasını kuklaya ödünç verir ve kolunu canlandıracağı karakter veya hayvanmış gibi düşünüp, kolunun bu parçasını ona göre hareket ettirir (Yüce, 2004).

2.2.2.1.5.2. Kese Kâğıdı Kuklası



Kese kâğıdı kullanılarak da basit el kuklaları yapılabilir. Elin içine girebileceği büyüklükte kese kâğıtları alınır, yüz boyama ya da farklı kâğıtlarla veya kumaşlarla

yapıştırılarak çalışılabilir (http://www.sebnem.org/prwmakale.php?makale_no=d009s046m1).

Ya da el girebilecek büyüklükte bir kese kâğıdı alınır ve basit bir şekilde hazırlanır. İstenilen karakter, doğrudan kese kâğıdının üzerine çalışılabilir. İstenirse, herhangi bir kartona şekil çizilir, boyanır, kesilir ve kese kâğıdının ön yüzüne yapıştırılır (Sert, 2006).

Bir başka çalışma ise şu şekilde hazırlanabilir: Büyük bir kese kâğıdı alınır. Baş için yer ayrılır. Bu ayrılan kısım buruşturulmuş yumuşak kâğıt veya pamukla doldurulur. İşaret parmağının gireceği yere kartondan bir küçük silindir yerleştirilir. Boyun dışarıdan bir kurdele ile bağlanır. Kese kâğıdının yanlarından parmaklar için yerler kesilir. Kartondan yapılan ayaklarda yerine yapıştırılınca kukla hazırlanmış olur (Oğuzkan, 1986).

Çocukların yaptıkları bu kuklaları gün içinde hatta isterlerse aynı anda kullanmaları için öğretmen tarafından ortam yaratılmalıdır.

2.2.2.1.5.3. İpli Kukla



Tarihte en çok kullanılan kukla materyallerindendir. Hazırlanan küçük ve büyük boy kuklalarla hem küçük hem de büyük gruplara hitap edebilen bir eğitim aracıdır. Yetişkinler tarafından da izlenir. Dikkat çeken hareketliliği eğitim ortamını eğlenceli kılar (Yıldız ve Şener, 2007).

İpli kukla en çok hareket etme özelliğine sahip olan kukladır. İpli kuklada en önemli bölüm, hareket ettirilecek organların ip ile bağlantısının doğru kurulmasıdır. Yeterli uzunlukta ip takılması, hareketin istenen yönde sağlanabilmesi için çita uzunluklarının iyi hesaplanması ipli kukla yapımının temelini oluşturur (MEGEP, 2007a).

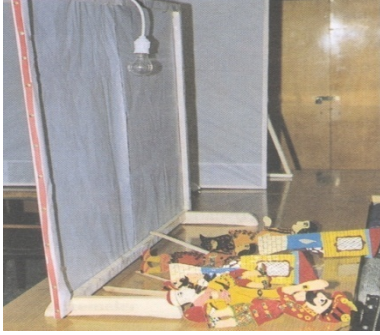
İplerle vücut parçaları hareket eden kukla çeşididir. İpli kuklalar oturabilirler, dans edebilirler, eğilebilirler. Bu hareketler ipler ve kontrol çubuğu aracılığıyla sağlanır. İpli kukla için, yumuşak hareket eden yön bebekler ya da içi dolgu oyuncaklar kullanılabileceği gibi, boş makaralar birbirine geçilerek insan figürleri de çalışabilir. Ayrıca ince mukavvadan hayvan figürleri kesilip oynak yerlerine ayaklı raptiye takılarak hareket etme imkânı sağlanır (Oğuzkan, Tezcan, Tür ve Demiral, 1989).

İpli kuklayı daha yalın hale getirebilirsiniz. Yürümeyi bir insan yürümesi gibi adım adım yapmak yerine, kuklayı yukarı aşağı yaylandırarak yer değiştirip yürüyormuş gibi yapabilirsiniz. Böylece dizlerden gelen ipleri bağlayacağınız ayrı bir yürüme tahtasına gereksinimiz olmaz. Bu ikinci elle ayrı bir kukla daha kullanması şansı doğurur. Bazen sadece baştan gelen iki ip ve ellerden gelen birer ip bu kukla için yeterli olabilir. Zorunluluk olmadıkça fazladan ip kullanmamak en iyisidir. Ayrıca, hiç eklemi olmayan kuklalar, eşyalar (objeler) veya soyut şekiller de iplere bağlayarak ipli kukla olarak kullanılabilir (Yüce, 2004).

Kuklanın karmaşık bir yapısı ve çok sayıda ipi varsa, kuklayı birden çok kişi oynatır. Bazen de bir kuklacı iki kuklayı birden de oynatabilir. İpli kukla gösterisinde, kuklacı sahnenin üstünde yerleştirilmiş kukla köprüsü denilen yere çıkarak kuklaları buradan yönetir (<http://www.kuklakebap.com.tr/tr/kuklalar.php>).

İpli kukla oynatmak oldukça fazla deneyim gerektirir. Bu yüzden öyküyü veya konuşmaları anlatan başka birileri olabileceği gibi öykü teypten de anlatılarak kuklalara hareket sağlanabilir (Saatli, 1997).

2.2.2.1.5.4. Gölge Kuklası



Karagöz ve Hacivat sanatından etkilenecek uygulamaya konan bir çalışmadır. Deve derisi vb. hayvan derilerinden hazırlanması gereken bir etkinliktir. Fakat günümüzde radyoloji filmleri ve asetatlardan faydalanarak hazırlanan kuklalar tepegöz perde olarak kullanılarak ta uygulamaya çalışılmaktadır.

Amacı Türk kültürüne ait olan bu gölge sanatını çocuklara tanıtmaya ve yaşatmaktır. Çok uzak ve çok kalabalık gruplara gösteri hazırlanabilecek ve sunulabilecek bir etkinliktir. Işık ve gölge oyunları ile çocukların farklı bir olgunun farkına varmalarını sağlamaları dışında önceden hazırlanan bir metin ile uygulanması gerekmektedir (Yıldız ve Şener, 2007).

Bir ışık kaynağından yararlanarak iki ya da üç boyutlu herhangi bir nesnenin gölgesinin ya da izdüşümünün herhangi yere düşürülmesine gölge oyunu denir. Her ne kadar Türk kültüründe iki boyutlu tasvirlerden yararlanılarak yarı şeffaf bir perde gerisinde oynatılan Karagöz'ü gölge oyunu olarak biliyorsak da aslında perdede gördüğümüz tasvirlerin gölgeleri değil kendileridir (<http://www.karagoz.net/golgeoyunu.htm>).

Seyirci kuklayla değil; diğer bir deyişle ekranla ve bu ekranda kuklanın yansıması olan gölgeyle karşı karşıyadır. Buradaki 'gölge' sözcüğünün bizim bildiğimiz anlamdaki gölgeye yani bir cismin insanın duvara ya da yere düşen gölgesiyle karıştırılmaması gerekir. Gölge gösterilerindeki gölgeler her zaman bildiğimiz anlamda siyah olmayabilir. Kuklalarımızın yapıldığı maddeler ışık geçirme özelliğine sahipse ve üstelik renkli ise görüntü (gölge) renkli olacaktır (Yüce, 2004).

Karagöz oyunundan kaynaklanan gölge kuklası, anaokulunda basit düzeyde hazırlanabilir. Gölge kuklasını anaokulu öğretmeni hazırlayabildiği gibi çocuklar da yapıp kullanabilirler (Oğuzkan, Tezcan, Tür ve Demiral, 1989).

Karton veya ince mukavva üzerine beyaz kâğıt yapıştırıldıktan sonra istenilen bir karakter çizilir ve boyanır. Belirgin yerlerinden maket bıçağı ile ince boşluklar oluşturulur. Figürün arkasına ince bir çita yapıştırılır. Gölge kuklası sahnesi aydınlatıcı kâğıdıyla kaplanır. Arkadan fener ya da mum ile ışık verilir, karakter sahneye yaklaştırıp uzaklaştırarak oyuna derinlik katılır (MEGEP, 2007a).

2.2.2.1.5.5. Çorap Kuklası

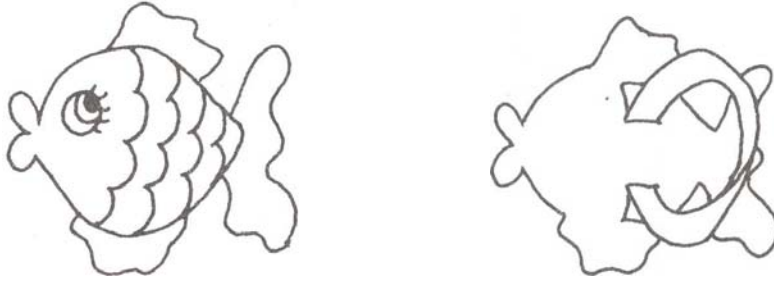


Bu tekniğin ‘muppet tarzı kukla’ oluşunu söylenebilir. Çoraptan yapılan kuklanın ağız hareket edebilir ve istenirse pinpon topundan gözlerde takılabilir. Bu teknikte, konuşma temposu istenirse, sesi, kuklanın ağız hareketleri ve bakışlarıyla uyumlu (senkronize) olması dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardır (Yüce, 2004).

Hazırlanacak olan kukla figürünü belirledikten sonra, örerek mi, kumaş veya deriden dikerek mi hazırlanacağına karar verip materyaller toplanır. Kukla çoraptan hazırlanacaksa; uzun konçlu tek renk çoraplar tercih edilir (Avcı ve Turla, 2003).

Çorap kuklası çeşitli şekillerde yapılabilir. Eski bir çorabın içine uygun büyüklükte bir top koyup, topun bitim yerinden, çorabın üzerinden lastikle bağlanır. Çorabın iki kenarına parmakların geçirilmesi için uygun büyüklükte iki delik açılıp, istenilen şekilde süslenir. Ya da kartondan daire kesip, daireyi ikiye katlayıp, çorabın ucunu içe doğru katlayıp, daire çorabın içinden yapıştırılır(ağız olacak). Kartondan veya kumaştan gözler, burun kesilip yapıştırılır ve dil kesip ağızın içine yapıştırılır(<http://meralsa.blogcu.com/2546821/>).

2.2.2.1.5.6. Yüzük Kuklası



Çocuklarla yakın temas ile bir gösteri yapmak istediğimizde, kolay, ekonomik ve çabuk karakter yaratmak istediğimizde hazırlayabileceğimiz bir eğitim aracıdır. Çocuklar tarafından hazırlanıp uygulanabilecek bir kukla çeşididir. Çocuklara en fazla bir buçuk metre uzaklıktan uygulanmalıdır. Bir perdenin arkasından veya masa üzerinden uygulanabilir (Yıldız ve Şener, 2007).

Yapılışı çok kolay olan bu kuklalar parmağa yüzük gibi geçirilerek oynatılır. Yüzük kuklası için bir karakter belirlenir, kartona çizilir ve etrafı kesilir. Üzeri boyalar ve artık malzemelerle süslenir. Arkasına parmağa tam gelecek şekilde kartondan hazırlanan bir yüzük yapıştırılır. Aynı elde birkaç yüzük kukla bulundurularak da hikaye anlatılabilir (MEGEP, Kuklalar, 2007).

Yüzük kuklası şarkı, tekerleme söylemek için de kullanılabilir. Çocuklarla birlikte de yapılabilir. Çocukların yaptığı kuklalarla öğretmen öyküler de anlatabilir (Saatli, 1997).

2.2.2.1.5.7. Parmak Kuklası



Parmak kukla tekniği daha çok okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan bir tekniktir. Parmağa göz, burun, ağız boyanarak da yapılan bir tekniktir (Yüce, 2004).

Küçük bir gruba birçok karakterle yapılacak gösterilerde kullanılan bir tekniktir.

Kuklalar oldukça küçük olduğu için öğretmen tarafından hazırlanır. Hareketsiz kuklalardır. Fakat aynı anda zengin karakter grubuyla gösteri yapmanın avantajlarından faydalanılabilir. Çocuklar parmak kuklasını severek kullanırlar (Yıldız ve Şener, 2007).

Parmak kuklaları çocuklar için gelişimleri açısından önemli bir eğitim aracıdır. Yapımı çok kolaydır (<http://www.10marifet.org/yazi/parmak-kuklasi-1>).

Parmak kuklası adından da anlaşılacağı gibi parmağa takılarak oynatılan kuklalardır. Parmak kuklası yapmak için eski bir yün veya deri eldivenin orta ve işaret parmakları ortadan veya dibinden kesilir. Kesilen parmak üzerine istenilen karaktere uygun göz, burun veya kulak kısımları, bir başka kumaştan kesilerek hazırlanır ve dikilir. Eğer kuklaya saç yapılacaksa, yün veya orlon parçaları, parmağın tepe kısmına dikilir veya yapıştırılır (http://www.sebnem.org/prwmakale.php?makale_no=d009s046m1).

Parmak kuklaları, parmak uzunluğundaki rulolar üzerine ya da iki parça halinde hazırlanan küçük kalıplar üzerine de hazırlanabilir.

Kalıplar kartonlara uygulanabileceği gibi çok ince ve kaygan olmayan kumaşlarla da yapılabilir. Karton üzerine renkli kâğıtlar yapıştırılarak ya da boyanarak çeşitli karakterler elde edilebilir. İnce ve renkli ipler tığ ile örülerek de parmak kuklaları yapılabilir. Bu kuklalar çocuklar ile birlikte de hazırlanabilir. Öğretmen kendi yaratıcılığına bağlı olarak değişik malzemelerle pek çok kukla yapabilir (Oğuzkan, Demiral ve Tür, 1999).

Parmağa geçirilerek oynatılır ve öykü anlatılır. Aynı anda birden fazla kukla parmaklara geçirilebilir. Elde veya sahnede oynatılabilir. Çocuklar tarafından da kolayca ve zevkle hazırlanır. Çocukların da hazırladığı kuklalarla öğretmen öykü anlatabilir. Bu çocukların çok hoşuna gider (Saatli, 1997).

2.2.2.1.5.8. Çomak (Sopalı) Kuklası



Sopalı kuklaya en basit tanımıyla, sopanın ucuna monte edilmiş kuklanın sopa aracılığıyla oynatıldığı tekniktir, diyebiliriz. Bir kuklamız var ama bu kuklamız bir sopanın ucunda duruyor. Biz bu kuklamızı, dokunmadan, bu sopa aracılığıyla oynatıyor ve ona can vermeye çalışıyoruz (Yüce, 2004).

Anaokulunda kullanılan kukla çeşitlerinden biridir çomak kuklasıdır. Çomak kuklasını büyükler yapabileceği gibi anaokulu çocukları da yapabilirler. İstenilen karakter karton üzerine çizilir, boyanır ve etrafından kesilir. Kuklanın arka yüzüne ince uzun tahta çubuk bant ile tutturulur. Gerekirse saç, kulak, sakal gibi ilaveler yapılarak süslenir ve oynatmaya hazırlanır. Oynatırken kukla sahnesinde sadece kuklaların görülmesine özen gösterilir.

Fotoğraflar, kataloglar, kartpostallardan elde edilen hazır boyanmış figürler kullanabileceğimiz gibi çomak kukla yapımında bazı figürleri boyama kitaplarından yardım alarak çizilebilir (Avcı ve Turla, 2003).

Sopalı kuklaların da çeşitleri vardır. Bazısında kol serbest sallanarak hareket ettiği halde, bazısında kol eklemli olup ucu ele takılan bir tel aracılığı ile ayrıca oynatılabilir. Ancak bu şekilde elleri ayrı hareketli olanları bir kişi oynatır. Kolları serbest olanlarından ise bir kişi iki eli ile iki tane kullanabilir. Bu kuklaların sopaları, kuklanın eteğinde bitebildiği gibi yere kadar uzananları da bulunmaktadır (Yıldız ve Şener, 2007).

Kese kâğıdının içi doldurularak, istenilen karaktere göre süslenip, bir çubuğa bağlanarak da çomak kukla yapılabilir (Oğuzkan, Tezcan, Tür ve Demiral, 1989).

2.2.2.1.5.9. Tahta Kaşık Kuklası

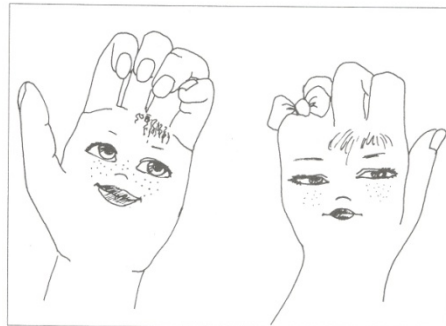


Bu kukla çeşidini hazırlamada kullanılan malzemeler; boyasız ve cilasız tahta yemek kaşığı ve ya tahta spatula, artık kumaşlar, pullar, boncuk, düğme, deri parçaları, misina, renkli elektrik kabloları, keçeli kalem, guaj boya, yapıştırıcı, makas gibi malzemelerdir (Avcı ve Turla, 2003).

Tahta kaşıkları tersine kullanarak yüz boyanır. Kaşığın sap kısmına elbise geçirilir. Göz olarak raptiye veya deri parçaları, kumaş çeşitleri ya da değişik cins kâğıtlar kullanılabilir. Saçlar, çeşitli yün iplerden kaset filmlerinden, tahta talaşından yapılabilir. Saçların ucuna boncuklar takılabilir ve bir eşarpla süslenebilir (Sert, 2006).

Ayrıca gözler için kumaş ya da fon kâğıdı parçaları ile saç için boyanmış tahta talaşı çok uygundur (Oğuzkan, 1986).

2.2.2.1.5.10. El ve Avuç İçi Kuklası



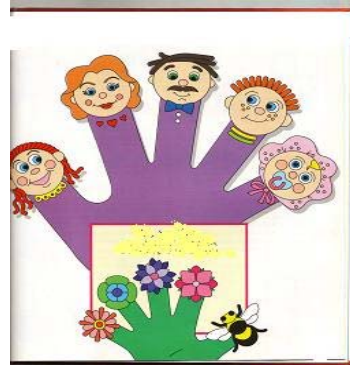
El ve avuç içi kukla çok fazla materyal gerektirmeden hazırlanabilecek kukla çeşitlerindedir (Avcı ve Turla, 2003) .

Bir elimizin avuç içine diğerinin üstüne istediğimiz figürü çizip parmaklarımızı kısarak çalıştığımız kukla çeşididir. Ayrıca öğretmen dilerse eldivenleri şekillendirerek avuç kuklası olarak kullanabilir (Yıldız ve Şener, 2007).

Kendi elinizi ya da çocuğun elini makyaj malzemeleri kullanarak avuç içi kukla haline dönüştürebilirsiniz. Elinizi yumruk yapıp makyaj malzemeleri kullanarak istediğiniz yüz şeklini çizebilirsiniz. Başına örtü, şapka takarak ve ya artık malzemelerle süsler hazırlayarak kuklanızı zenginleştirebilirsiniz (MEGEP, 2007a).

Hazırlanan öykü sahnede veya sahnesiz olarak anlatılabilir. Zaman zaman çocukların da ellerine karakterler boyanarak şarkı ve tekerleme söylemelerine, öyküler anlatmalarına olanak tanınmalıdır (Saatli, 1997).

2.2.2.1.5.11. Eldiven Kukla



Eskimiş ya da teki kaybolmuş eldivenler evlerimizde olabilir. Bunları çöpe atmak yerine değerlendirerek çok ilginç kuklalar yapılabilir. Resimde görüldüğü gibi her parmağı farklı bir karakter ile çalışarak aile bireylerinden oluşan bir kukla topluluğu yapılabilir. Ya da hayvanlardan, sebzelerden, çiçeklerden oluşan karakterler, eldiven kukla ile rahatlıkla gruplanarak çalışılabilir (Sert, 2006).

Eldiven kukla için yıpranan eldivenlerde kullanılabilir. Çok yıpranıp yırtılmış parmaklar kesilebileceği gibi, üstleri artık materyallerle süslenerek de eldiven kukla hazırlanabilir (Avcı ve Turla, 2003).

Kuklalarla hikaye anlatırken bir kukla sahnesi hazırlanmalı veya sınıfta bulunan

eşyalarla kukla sahnesi düzenlenmelidir. Kukla oynatılırken müzik kullanılabilir. Kuklalarla anlatılacak hikaye seçimi önemlidir. Korkunç hikayelerden eğitimsel değeri olmayan konulardan kesinlikle kaçınılır. Kukla konuşurken daima yüzü izleyiciye dönük olmalıdır.

Karakter sayısı fazla hikayeler kullanılmamalıdır (seslendirmek ve oynatmak zorlaşır). Konuşan kukla hareket ettirilmelidir. Öğretmen kuklanın karakterine uygun ses tonunu kullanmaya çalışmalıdır (MEGEP, 2007c).

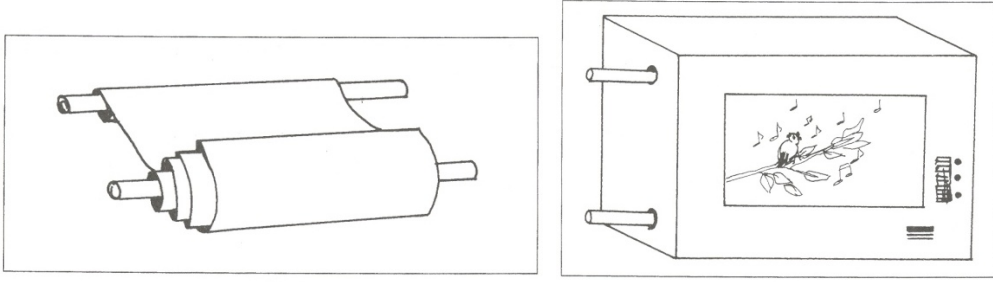
2.2.2.1.6. Kuklalarla Anlatımın Yararları

Kuklayla anlatım;

- Dil gelişimine yardımcı olur.
- Taklit yaparak eşya ve doğanın özelliklerini kavramasına yardımcı olur.
- Ses tonunu ayarlamayı öğretir.
- Grup içinde çalışmayı, beklemeyi, paylaşmayı öğretir.
- Taklit yeteneğinin gelişmesine yardımcı olurken, taklit etme duygusunu tatmin eder.
- Sessizce dinlemeyi, arkadaşlarının hakkına saygı göstermeyi, yakın ilişkiler kurmayı öğretir.
- Çocukların hoşça vakit geçirmelerini sağlar.
- Kelime ve sözlerle beraber, hareketlerin de uyum içinde olması gerektiğini öğretir.
- Hikayenin bitiminde iyiler ödülünü, çirkinler cezasını alır. Çocuk, hikayenin sonunda iyi ve kötü arasındaki farkı öğretir.
- Serbest hareket ederek öz güveni geliştirir ve kendi kendine hareket etme yeteneğini erken yaşta kazandırır.
- Çocuğun bireysel, duygusal ve toplumsal sorunlarını ve grup sohbetlerine olan uyumunu araştırmak için kullanılır.
- Bazı konuları oyun yoluyla aktararak çocukları uyarmak için kullanılır.
- Öyküye canlılık vermek için kullanılır (Sert, 2006).

Her okul öncesi eğitim kurumunda bir kukla sahnesi ve bir kukla köşesi bulunmalıdır. Okul öncesi eğitimde özenle hazırlanmış kuklalardan çocuklar günün her saatinde yararlanabilirler. Günlük program içinde yer alan serbest zaman etkinlikleri, anadili çalışmaları, yemekten sonra, uykuya geçiş zamanında ve uyku sonrası gibi belirli sürelerde çocuklar özgürce kukla oynatabilmelidir (MEGEP, 2007a).

2.2.2.1.7. Televizyon Şeridi ile Anlatma

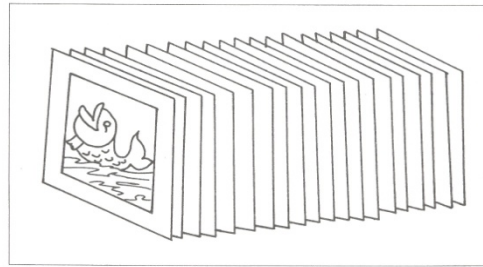


Okul öncesi dönemde zihinsel etkinliklerde, görsel bilgiye dayalı aktiviteler öğrenmeyi çok daha kolaylaştırır. Bu şekil, anlatılanları hatırlama da, yorum yapma da, olay ve oluşum sıralamasında öğrenme açısından etkilidir. Bulgular okul öncesi görsel bilginin işitsel bilgidenden daha etkili olduğunu göstermiştir. Hikaye anlatma tekniklerinde, televizyon şeridinin kullanılması bu noktada önemle karşımıza çıkmaktadır.

Televizyon Şeridi ile Anlatırken Dikkat Etmesi Gereken Noktalar

- Çocukların öncelikle, hikayenin resimlerini iyi bir açıdan görebilecekleri şekilde oturmaları sağlanmalıdır.
- Çocuklar ve televizyon şeridi kutusu aynı göz hizasında olmalıdır.
- Öğretmen hikayeyi daha önceden biliyor ve akıcı bir şekilde anlatıyor olmalıdır.
- Çocukların, hikayenin resimlerindeki ayrıntıları inceleyebilmeleri için yeterli zaman ayırmalıdır.
- Çubuklarla sayfaların çevrilmesi konusunda öğretmen, istekli çocuklardan yardım alabilir.
- Hikaye anlatımı bittikten sonra, çocukların da televizyon şeridi ile belki de hayal dünyalarına göre yarattıkları hikayeleri anlatmalarına fırsat tanınmalıdır (Sert, 2006).

2.2.2.1.8. Film, Film Şeridi ve Slayt İle Anlatma



Anlatımın, bir bilgisayar yardımıyla, slayt sunumu şeklinde yapılmasıdır. Her yaş

gurubunda rahatlıkla uygulanabilecek etkili bir yöntemdir. Elbette, anlatımın başarılı olması, slaytların en güzel şekilde hazırlanmasına bağlıdır. Bunun için, işi bilen birinden yardım almanız; eğer kendinize güveniyorsanız, titiz bir çalışma yapmanız gerekir (<http://www.yeserentoprak.com/modules/sections/index.php?op=printpage&artid=9>).



Slayt hazırlamak özen isteyen bir iştir. Çünkü bu filmi hazırlamak için önce slayt filmi kabını fotoğrafçılardan almak gerekmektedir. Bu kabın iç yüzeyinin eni 4 cm, boyu da 3 cm den oluşan bir dikdörtgendir. Film için aydınlar kâğıdı alınır, 3,2 cm x 4,2 cm ölçülerinde kesilir, aynı ölçüde parşömen kâğıdı kesilir. Resimler parşömen kâğıtlara çizilir ve aydınlar kâğıtlar üzerine, aydınlar kalem, ince uçlu ispirotolu kalem veya çini mürekkep ile kopyalanır. Hazırlanan filmleri slayt filmi kabına yerleştirilir. Kabın üzeri numaralanır ve saklanır (Saatli, 1997).

Slayt (diyapozitif); saydam bir yüzey üzerindeki pozitif görüntüdür. Genellikle perde üzerine yansıtmakta kullanılır (Meydan Larousse, Cilt 5).

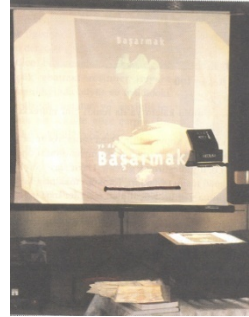
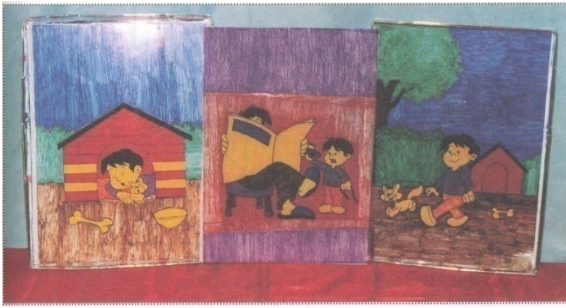
Film ve film şeridi kullanarak hikaye anlatma tekniği okul öncesi eğitim kurumlarında film makinesi olmaması nedeniyle hemen hemen hiç kullanılmayan bir tekniktir. Bu tekniğin kullanılacağı durumda öğretmen, mekânı iyi düzenlemelidir. Oda karartılmalıdır. Çocuklar iyi izleyebilecekleri şekilde oturtulmalıdır. Öğretmen hikayeyi çok iyi bilmeli ve daha önceden kullanacağı film ya da film şeridini izlemelidir.

Slayt tekniği son zamanlarda okul öncesi eğitim kurumlarında slayt makinelerinin alınmasıyla daha çok kullanılmaya başlanmıştır. Çocukların ilgisini çeken bir tekniktir. Bu teknikle ilgili olarak öğretmen hazırladığı slaytları daha önceden denemeli, makineyi daha pratik kullanma becerisini kazanmalıdır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

Slayt gösterimi için ya düz bir duvar veya slayt perdesi kullanılır. Slayt makinesi gösterimin yapılacağı yerin karşısına konur. Sınıf hafifçe karartılarak loş bir ortam hazırlanır. Sırası ile slayt filmi gösterilir, bu sırada öğretmen öyküyü anlatır. Çocukların çok ilgisini çeken bir tekniktir (Saatli, 1997).

Bu aracı yalnız öğretmen kullanmalıdır. Ancak öğretmen rehberliğinde çocuktan yardım alınabilir. Slayt makinesi elektrikli bir alet olduğu için kitaplık köşesine koymak kesinlikle doğru olmaz (Sert, 2006).

2.2.2.1.9. Tepegöz İle Hikaye Anlatma



Tepegöz için araç hazırlamak son derece kolaydır. Önce öykü belirlenir, bölümlere ayrılır. Her bölüm önce milaj kâğıdına resmedilir. Daha sonra asetatlı kâğıda, asetatlı kalem, ince uçlu ispirotolu kalem veya çini mürekkebi ile kopyalanır. Asetatlı kâğıda çizilen resimler hem kolayca çizilir, hem de uzun yıllar saklanabilir.

Tepegözle hikaye anlatma aracı, asetat kâğıtları ve kalemleri pahalı olduğundan pek ekonomik değildir. Ancak her öğretmenin bu tekniğe, anaokulunda yer vermesi, çocukların yaratıcılıklarının ve hayal güçlerinin gelişimi açısından büyük önem taşır. Öğretmenin sunduğu etkinlikler çocuklar için zamanla monoton bir hale gelir. Böyle durumlarda bu tekniklerden yararlanmak öğretmenin, çocukların dikkatlerini yeniden konu üzerinde toplayabilmesini sağlar (Sert, 2006).

Tepegöz ile öykü anlatmak çocukların çok hoşuna gitmektedir. Öğretmen tepegözle öykü anlatmadan önce asetatlı kâğıda çizilmiş olan resimleri sıraya koyar, sıra ile tepegöz sahnesinde veya düzgün bir duvarda gösterilir. Tepegöz ile öykü anlatılacağı zaman sınıfın hafif loş bir halde olması iyi olur (Saatli, 1997).

2.2.2.1.10. Televizyon ve Video ile Hikaye Anlatma



Günümüzde özellikle televizyon çok yaygın bir şekilde herkesin yaşamına girmiştir, Ancak okul öncesi eğitim kurumlarında televizyondan bir program seyrettirilecekse öğretmen yayınlanan programların niteliğini çok iyi bilmek durumundadır. Öncelikle çocuklara yararlı olan bir program seçilmeli, süresi belirlenmeli program seyredilirken çocukların hangi konulara dikkatlerinin çekileceği iyi tespit edilmelidir. Ancak televizyon evlerde de çocukların çok fazla yaşamlarına girdiğinden çok ilgi çekici olmayabilir. Çok iyi programlar videoya da kaydedilip yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda çocuklara izletilebilir (Saatli, 1997).

Öğretmen, daha önceden televizyonda izlediği bir filmi videokasetine alabilir, gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, eğitim programına uygun olarak kullanabilir. Videokasetleri ve teypler, fen ve doğa çalışmalarıyla ilgili belgeselleri çocukların izlemesi ve dinlemesi yoluyla diğer etkinliklerde de kullanılabilir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

Günümüzde teknolojik gelişmelere dayalı olarak televizyon ve videokasetleri de kullanılabilir. Ancak izlenecek filmlerin çocukların yaş, gelişim düzeyleri ve dikkat sürelerine uygun olması gerekir. Filmlerin eğitsel değerleri de dikkatle incelenmelidir. Uzun süre film izleterek çocukların etkinlikleri azaltılmamalı ve diğer etkinliklerden fedakârlık edilmemelidir (Tür ve Canbolat, Yayın no: 14).

2.2.2.1.11. Bilgisayar ile Hikaye Anlatma



Son zamanlarda kullanımı yaygınlaşan bilgisayarın okul öncesi eğitim alanına girmesi de kaçınılmazdır. Bilgisayarın özellikle küçük gruplara öykü anlatımında kullanılması, ya da büyük monitörlere veya televizyona bağlanarak öyküler anlatılması yararlı olur. Ancak burada iyi bir yazılım programının bulunması çok önemlidir. Bilgisayar programları için hazırlanan öykülerin kompozisyonları çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun olmalıdır. Öyküler öğretmen tarafından seslendirileceği gibi ses kartı bulunuyorsa bilgisayara yapılacak olan kayıtlar ile de seslendirme yapılabilir. Yazılımda yer alan hikaye programı TV filmi gibi akıcı olabileceği gibi, tuşlar veya fare kullanılarak öğretmen tarafından da ileri, geri alınabilir. Öykü içinde yer alan kahramanlar, neden sonuç ilişkileri, parça bütün ilişkileri vb. sonunda bulmacalar şekline dönüştürülüp çocukların kendi kendilerine bulmaları ve ortaya çıkan problemleri çözmeleri istenebilir. Bilgisayarla öykü anlatmak için öğretmenin bu konuda kullanmaya yetecek kadar teknik bilgisinin olması gerekmektedir (Saatli, 1997).

2.2.2.1.12. Teyp İle Hikaye Anlatma

Günümüzde çocuklar için hazırlanmış hikaye plak ve kasetleri bulunmaktadır. Ancak hikaye ve masalların daha önceki konularda ele alındığı gibi okul öncesi çocuklarına uygun özelliklerde olması gerekir. Bu yolla masal ve hikaye anlatma çocuklar iyi bir dinleme alışkanlığı aldıktan sonra uygulanırsa daha başarılı olabilir. Çünkü yalnızca kulağa hitap ettiği ve çocukların tepkilerine göre bir değişiklik yapılamadığı için ilgileri dağılabilir.

Anaokulu öğretmeni boş bir kasete kendisi bir hikaye okuyarak sesini kaydedebilir ve çocuklara değişik bir yolla sunabilir (Tür ve Canbolat, Yayın no: 14).

Öykü anlatımında teypten de yararlanılabilir. Teypten öykü dinletileceği zaman sesin iyi kullanılması yumuşak ve mikrofonik olması çok önemlidir. Gerektiği zaman alçalan ve yükselen ses perdesi, çocukların dikkatini çekebilir. Ancak sadece işitsel algılamaya yönelik olduğu için çok sık tercih edilmemelidir. Teypten öykü dinletilmeden önce sürenin iyi belirlenmesi, her zamankinden de biraz daha kısa olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Teyp ile öyküler dinlenme saatinden önce de dinletilebilir (Saatli, 1997).

2.2.2.2. Hikaye Okuma ve Anlatmanın Önemi

- Hikayenin yetişkinlerle birlikte etkileşimli olarak okunması, çocukların okuma ve yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlar ve hoşça vakit geçirip duygusal yakınlaşmaya neden olur.
- Ayrıca birlikte okunan hikayeler görsel hafızanın güçlenmesine, ses bilgisinin artmasına ve empati kurmaya yardımcı olur.
- Hikayenin çocuğa yeniden anlattırılması, çocuğun hikayenin hangi kısmına odaklandığını ve hangi kısmından hoşlandığını anlamamızı sağlar.
- Çocuğun hikayedeki hangi dilbilgisi kurallarına ve sözcüklerine dikkat edip kullandığını ortaya koyar.
- Çocuğun dinleme ve dili kullanma becerileri hakkında bilgi edinilir.
- Çocuğun bilişsel kavramlar hakkında bilgi edinmesine ve öğrenmesine katkıda bulunur.
- Hikayenin anlatılması sırasında çocuğun kendi deneyimlerini de aktarması, onlar ve aileleri hakkında bilgi edinmemizi sağlar (Küçükturan, 2004).

2.2.2.3. Hikaye Sonrası Etkinlikler

Hikaye sonrası etkinliklerde, çocuklar hikaye sırasındaki pasif durumdan çıkarılarak aktif duruma getirilirler. Bu etkinlik, çocuklarda öncelikle yaratıcılığı geliştirir. Öğretmen bu etkinliği planlarken, eğitim yaşantılarının yaratıcılık özelliğini taşımasına dikkat etmelidir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

Çocuğun yaratıcılığını geliştirmek için pandomim, rol oynama, doğaçlama, hikaye tamamlama, hikaye oluşturma, dramatizasyon gibi etkinliklerden bir veya birkaçını kullanır. Çocukların hikaye sonrası etkinliklerinde, canlandıracakları karakterleri benimseyebilmeleri

için müzik ile uyarıcı materyallerden (kostümler, başlıklar, maskeler, şapkalar, kuklalar vb.) yararlanılabilir

(<http://www.mevizmirokullari.k12.tr/content.asp?sc=6&page=text&part=turkce>).

2.2.2.3.1. Hikaye Oluşturma

Hikaye oluşturma, çocukların kendi hikayelerini yaratmaları, hayal dünyalarını, duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmaya yarayan bir etkinliktir.

Hikaye oluşturma öğretmenin seçtiği bir konu üzerinde olabileceği gibi anlattığı hikayeyi çocukların yeniden oluşturması şeklinde de olabilir. Ayrıca hikayenin adı değiştirilebilir, sonu farklı bitirilebilir, çocukların beyin fırtınası yaparak olayı farklı yorumlamaları sağlanır. Hikaye oluşturma, öğretmenin söylediği iki üç sözcükle ilgili (kış, kar, soğuk) hikaye oluşturmaları sağlanabilir. Hikaye tamamlama etkinliği de hikaye oluşturma etkinliğine girebilir. Anlatılan hikaye yarıda kesilir, sonucunu çocukların tamamlaması, adını koymaları istenebilir. Çocukların şiir ve hikayenin başlıklarını bulmaları yaptıkları resimleri anlatmaları hikaye oluşturmaya hazırlık niteliğindedir.

Hikaye oluşturmada amaç çocukların farklı fikirler üretmelerini sağlamaktır. hikaye oluşturma araştırmacı düşündürücü bir etkinliktir (MEGEP, 2007c).

2.2.2.3.1.1. Okul Öncesi Eğitimde Hikaye Oluşturmadan Yararlanma

Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmen, hikaye oluşturmada çocuklardan şiir ve hikayelerin başlıklarını bulmalarını, hikayeyi yarıda keserek tamamlamalarını, hikaye kartlarına bakarak hikaye anlatmalarını isteyebilir. Çocukların yaptıkları resimler de anlattırılabilir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

2.2.2.3.2. Pantomim

Pantomim bir durumun, kelimeler ve cümleler kullanılmadan, sadece basit bazı sesler ve özellikle de vücut hareketleri yardımıyla anlatıldığı gösteri tarzıdır. Bir kelimeyi ya da olayı, bu şekilde anlatabilmek, zamanla kolaylaşacak bir beceridir. O halde, anadili çalışmalarının sonuç kısmında, o gün öğrettiğimiz kavram, konu ya da vakiya dair pantomim çalışmaları yapmak, hem eğitici, hem eğlendirici olacaktır. Özellikle çocukların,

görsel unsurları iyi değerlendirebilme güçlerini geliştirmek, bakışlarını görüşe çevirme güçlerini artırmak açısından, pandomimin faydalı bir etkinlik olarak görülebilir (<http://www.yeserentoprak.com/modules/sections/index.php?op=printpage&artid=9>).

2.2.2.3.2.1. Okul Öncesi Eğitimde Pandomimden Yararlanma

Okul öncesi eğitim kurumlarında pandomim tekniği uygulanırken çocukların deneyimlerinden ve gözlemlerinden yola çıkılmalıdır. Pandomim tekniğinde öğretmen bir olayı anlatır. Çocuklar ise, bu olayı hareketleriyle canlandırırlar. Ancak öğretmen olayı anlatırken, hareketleriyle örnek olmamalı, gerektiğinde ipucu vermelidir. Pandomim sırasında çocuklara, canlandırma sırasında konuşmalarını gerektiği hatırlatılmalıdır. Canlandırılacak durum basit olmalıdır. Olayın yönergeleri basitten zora doğru aşamalandırılarak sıralanmalıdır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

2.2.2.3.3. Rol Oynama ve Doğaçlama

Rol oynama, oyundaki karakterlerin özelliklerini, duygularını canlandırmaktır. Örneğin doktor, hastalarla ilgilenir; oyundaki rolüne göre neşelidir, mutludur, öfkelidir. Öğretmen öğrencisine ders verir, sevecendir, sinirlidir. Yavrularına yem arayan koruyucu bir tavuk, ormandaki hayvanlara hükmeden güçlü bir kral aslan vb.

Yaratıcı dramada rol oynama bir film veya oyundaki karakteri canlandırmak değil, herhangi bir karakteri duygusal ve davranışsal özellikleriyle kendi düşselliği içinde canlandırmaktır. Bazen resimler gösterilerek, bazen çeşitli tanımlamalar yapılarak istedikleri rolü alan çocuklar bunları özgürce canlandırıp konuşurlar.

Rol oynamanın daha gelişmiş biçimi olan doğaçlamada çocuğa sosyal olaylardaki gerçeğe uygun davranışları canlandırması için fırsat verildiği gibi gerçek yaşantıda karşılaşma olasılığı bulunmadığı rolleri de üstlenerek, düşsel durumları oynaması için de olanaklar sağlanır. Doğaçlamanın, konusuyla çok yakın ilgisi vardır. Çalışma sırasında diyaloglar doğal olarak çocuklar tarafından oluşturulur, doğaçlama dil yeteneği bakımından en üst düzeye ulaşır.

Doğaçlamada bazen ses efektleri de kullanılır. Doğaçlama süreci içinde fikirler toplanır, biçimlenir, problemler çözülür ve fikirlerin ifade edeceği dramatik bir form araştırılır. İletişim kurma ihtiyacı grubun fikirlerini diğerleriyle iletişim kurabilecekleri bir

yapı içinde organize etmeye yönlendirir. Böylece doğaçlama yoluyla çocuklar doğal yapıyı anlayıp geliştirirler, tutarlı olarak kendilerini ifade ederler. Konuya göre uygun dili konuşurlar (<http://www.okulonceciyiz.biz/archive/index.php/t-1027.html>).

2.2.2.3.3.1. Okul Öncesi Eğitimde Rol Oynama ve Doğaçlamadan Yararlanma

Öğretmen bu etkinlikleri planlarken mümkün olduğunca, bütün çocukların katılımını sağlamalıdır. Rollerin dağılımını yaparken çocukların isteklerini göz önüne almalıdır. Eğitim programında sık sık, özellikle hikaye sonrası etkinliklerde rol oynama ve doğaçlamaya yer vermelidir. Öğretmen çocukların canlandırmaları sırasında yarattıklarına müdahale etmemelidir. Rol oynama ve doğaçlamada sözel ifadelerin yanında, hareket, jest ve mimikler birlikte kullanılır. Öğretmen çocukların, bu etkinlikler sırasında güçlük çekmemeleri için rollerin özelliklerine uygun araç ve aksesuarlar kullanmalarına, fiziksel ortamın canlandırılacak olayla ilgili olarak düzenlenmesine ve gerektiğinde müzik eşliğinde canlandırmalar yapmalarına olanak sağlamalıdır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

2.2.2.3.4. Dramatizasyon

Dramatizasyon öykü içinde sunulan olayların ve durumların oynanmasıdır. Dramatizasyonda öykü çocuklara lider tarafından anlatılır, okunur veya resimler gösterilir. Yaratıcı dramatizasyonda öyküyü çocuklar istedikleri gibi gelişip sonuçlandırılabilir. Öykünün nasıl gelişeceğine veya nasıl sonuçlanacağına çocuklar birlikte karar verir, böylece kendi yarattıkları yeni bir öykü oluşur(<http://www.okulonceciyiz.biz/archive/index.php/t-1027.html>).

2.2.2.3.4.1. Okul Öncesi Eğitimde Dramatizasyondan Yararlanma

Dramatizasyonda önce canlandırılacak hikaye belirlenir. Hikaye, canlandırmaya ve çocukların seviyesine uygun olmalıdır. Dramatizasyon yapılırken öğretmen çocukların hikayedeki istedikleri karakterleri seçmelerine olanak tanımalıdır. Ayrıca öğretmen bütün çocukların katılımını sağlayacak şekilde hikaye seçmelidir. Dramatizasyonda maskeler, şapkalar, kostümler, aksesuarlar kullanılabilir. Canlandırma anında sıcak bir ortam yaratılmalı çocuklara karşı sabırlı davranmalı, çocuklar desteklenmelidir (MEGEP, 2007c).

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin analizi ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, tarama modelinde yapılmıştır. Araştırma Karaman'ın merkezinde bulunan anaokulları ve bünyesinde anasınıfları bulunan ilköğretim okullarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu öğretmenlerin Türkçe dil etkinliklerinde kullandıkları yöntemler saptanmaya çalışılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın evren ve örneklemini; Karaman ilinde 2009–2010 eğitim öğretim yılında, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 3 anaokulu ve 38 ilköğretim okulunda görev yapan 80 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmanın amacı doğrultusunda verileri toplamak için öğretmenlere araştırmacı tarafından hazırlanan Hikaye Anlatım Yöntemleri Anketi uygulanmıştır.

3.3.1 Anketlerin Güvenilirlik ve İç Tutarlılık Ölçütü Değerleri

Bir araştırmada kullanılan anketin geçerlilik ve güvenilirliği araştırma sonuçları açısından önemlidir. Anket kullanılmadan önce güvenilirlik ve geçerlilik açısından sınanmalıdır. Bu anlamda güvenilirlik, bir değişkeni ölçmek için sorulan soruların ne derecede bilinçli olarak cevaplandırıldığına bir göstergesidir.

Bu araştırmada, Güvenilirlik analizi yapılırken Cronbach's Alpha modeli kullanılmıştır. Cronbach's Alpha sorular arası korelasyona bağlı uyum değeridir. Cronbach's Alpha değeri faktör altındaki soruların toplamdaki güvenilirlik seviyesini göstermektedir. Bir anketin geçerliliği ise o ölçeğin ölçmek istediği değişkeni ne derece ölçtüğüne ilişkindir.

Geçerlilik testinin güvenilirlik testinde olduğu gibi dayandığı belli bir katsayı yoktur. Bu nedenle geçerlilik testi kuramsal analizlerle yapılmaktadır (Özdoğan, Tüzün, 2007).

Bu çalışmada soru formunun yapı, içerik ve uygulama geçerliliğini değerlendirmek üzere istatistik uzmanı kişilerle görüşülerek ilk adımda araştırma denenceleri belirlenmiş ve daha sonraki adımda bu hipotezlerin test edileceği istatistiksel analiz yöntemi yönetime uygun soru formu oluşturulmuştur. Son olarak da oluşturulan anket formu uygulama geçerliliğinin sağlanması için 30 kişilik bir örneklem grubunda sınanmıştır.

Tablo 1. Cronbach's Alpha Değerleri

Anket	\bar{X}	SD	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha
Kukla	32,01	6,946	10	0,794
Görsel	13,51	2,506	4	0,740
Gösteri	10,83	2,180	3	0,69
Teknoloji	22,51	5,148	7	0,60
Toplam	82,21	13,419	25	0,858

Ankette toplam olarak 25 madde birlikte değerlendirildiğinde güvenilirlik ve iç tutarlık ölçütü olan Cronbach's Alpha değerinin 0,85 gibi yüksek bir değer olduğu görülmektedir.

Cronbach's Alpha Değerlerinin faktör maddelerinde ise en yüksek kukla maddesindedir, daha sonra ise sırasıyla Görsel, Gösteri ve Teknoloji maddeleri gelmektedir. Maddelerin hepsinde de güvenilirlik katsayısı kabul edilebilir sınırlar içerisinde

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi işleminde grupların normal dağılımı kontrol edilmiştir. Gruplardan, normallik değeri olan 30 sayısının çok altındaki grupların karşılaştırılmasında nonparametrik testlerden karşılaştırma amaçlı kullanılan Mann Whitney -U ve Kruskal Wallis Testleri ile gruplar arasındaki farklılık belirlenmiştir (Altunışık vd., 2004).

Araştırmada toplanan anket cevapları SPSS for Windows 15.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. 0,05'lik manidarlık düzeyi benimsenmiştir.

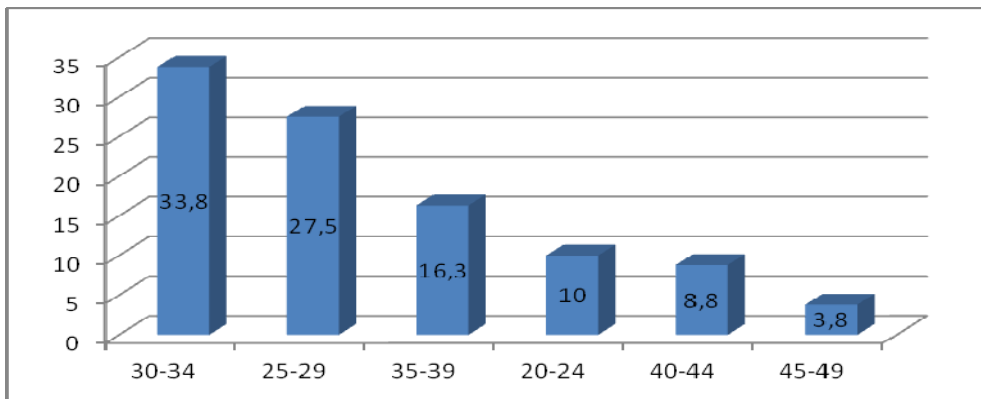
4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1 .Örneklemin Demografik Özellikleri

Tablo 2. Örneklemin Demografik Özelliklerinden Olan Yaş Dağılımını Gösteren Tablo

	F	%
20-24	8	10,0
25-29	22	27,5
30-34	27	33,8
35-39	13	16,3
40-44	7	8,8
45-49	3	3,8
Toplam	80	100,0

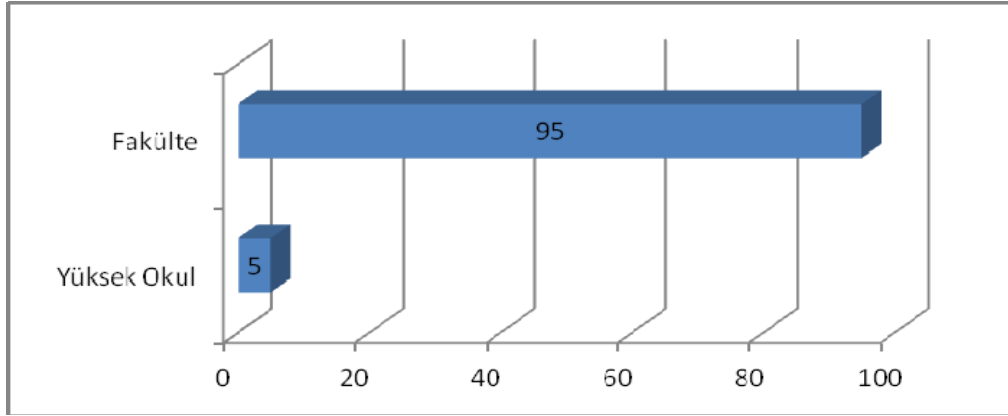
Katılımcıların yaş grupları dağılımlarına bakıldığında orta yaş olarak tabir edebileceğimiz 30 – 34 yaş grubu %33,8'lik oranla çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu grubun bir alt grubu olan 25 – 29 yaş grubu ise ikinci büyük çoğunlukta tabloya yansımıştır. Bir üst grup olan 35 – 39 yaş grubu da %16,3 oranı ile üçüncü en fazladır. İlk üç sırada yer alan bu yaş grupları, genelde çalışma yaşları olduğundan sonuç beklenendir. En az çoğunlukta yer alan yaş grubu da, ankette yer alan en büyük yaş grubu olan 45 – 49 yaş grubudur ve %3,8 oranındadır.



Tablo 3. Örneklemin Demografik Özelliklerinden Olan Mezuniyet Durumunu Gösteren Tablo

	F	%
Yüksek Okul	4	5,0
Fakülte	76	95,0
Toplam	80	100,0

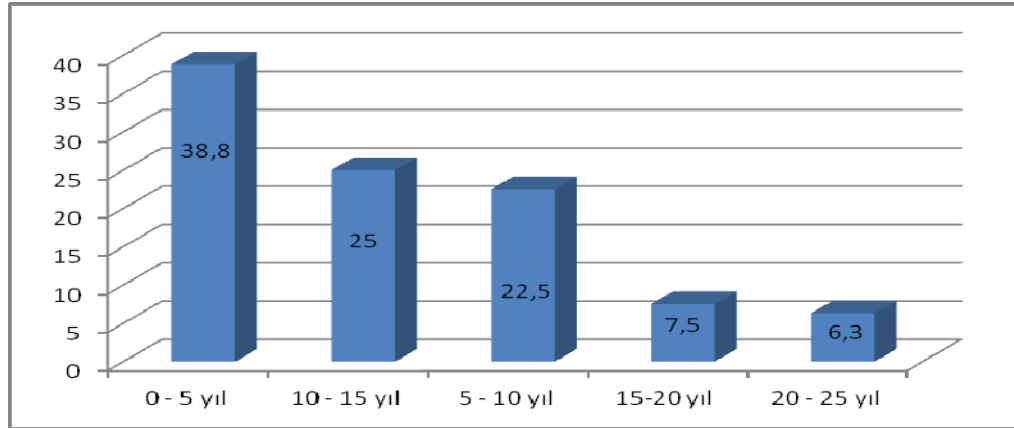
Katılımcılarımızın tamamına yakın çoğunluğu fakülte mezunudur. Yüksekokul mezunları ise yalnızca %5 oranında ve yalnızca 4 kişi olarak analizde yer almıştır.



Tablo 4. Örneklem Demografik Özelliklerinden Olan Kıdem Dağılımını Gösteren Tablo

	F	%
0-4	31	38,8
5-9	18	22,5
10-14	20	25,0
15-19	6	7,5
20-24	5	6,3
Toplam	80	100,0

Ankete katılanların %38,8 çoğunluğunun kıdem durumu 5 yıla kadardır. Bu oran, kıdem yılında en yüksek çıkan orandır. 10 – 15 kıdem yılı grubunda olan çoğunluğun oranı ise ikinci yüksek çoğunlukta ve %25,0'dır. 5 – 10 kıdem yılı grubunun çoğunluğu ise %22,5'dir. Anket ölçeğindeki en yüksek kıdem yılı grubu olan 20 – 25 yıl ise %6,3 oranındadır.



1. Okul öncesi öğretmenleri, hikaye anlatmada hangi yöntemleri kullanmaktadırlar?

Tablo 5. Soru Maddelerinin Ortalama ve Standart Sapmaları

Soru Maddeleri	\bar{X}	Ss
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,31	,686
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,09	,903
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,98	,763
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,74	1,052
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,71	1,105
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,64	,971
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,49	1,191
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,46	1,179
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,35	1,450
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,31	1,308
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,28	1,102
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,26	,964
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,21	1,087
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,21	1,319
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,18	1,123
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,03	1,091
25. Hikayeyi, demonstrasyonla aracılığıyla anlatıyorum	3,03	1,201
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	3,00	1,102
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	3,00	1,201
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	2,95	1,221
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,93	1,088
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,86	1,199
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,80	1,174
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,73	1,190
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,69	1,186

Soru maddelerinden ortalaması en yüksek olan **‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’** maddesidir (4,31). Daha sonra ise **‘hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum’** (4,09), **‘hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum’** (3,98), **‘hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum’** (3,74), **‘hikayeyi, televizyon ve video**

aracılığıyla anlatıyorum’(3,71), ‘ hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ (3,64), ‘hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum’(3,49), ‘hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum’ (3,46), ‘hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum’ (3,35) maddeleri gelmektedir. En az kullanılan üç yöntem ise; ‘hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ (2,69), ‘hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ (2,73), ‘hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum’ (2,80) maddeleridir.

2.Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullandıkları yöntemlerle öğretmenlerin mezuniyet durumları arasında bir fark var mıdır?

4.2. Demografik Özelliklerle Değişkenler Arasındaki Fark Testleri

Fark testlerinde İki kategorili olanlarda Mann Whitney –U Testi kullanılmıştır. Üç ya da daha fazla kategoriye sahip olanlarda ise Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır.

Tablo 6. Mezun Olunan Okula Göre Mann Whitney –U Testi

Boyutlar	Mezuniyet	N	Sıra Ortalaması	U	P
Kukla	Yüksek Okul	4	52,63	103,500	,281
	Fakülte	76	39,86		
	Total	80			
Görsel	Yüksek Okul	4	21,00	74,000	,084
	Fakülte	76	41,53		
	Total	80			
Gösteri	Yüksek Okul	4	41,50	148,000	,929
	Fakülte	76	40,45		
	Total	80			
Teknoloji	Yüksek Okul	4	22,75	81,000	,114
	Fakülte	76	41,43		
	Total	80			
Toplam	Yüksek Okul	4	32,00	118,000	,453
	Fakülte	76	40,95		
	Total	80			

Mezun olunan okula göre faktörler arasında fark olup olmadığının belirlenebilmesi için Mann Whitney –U Testi uygulanmıştır. Olasılık değerleri (p) tüm faktörler için anlam düzeyimiz olan 0,05 değerinden büyük çıktığından dolayı hiçbir faktörde mezun olunan okula göre farklılık olduğu söylenemez. Başka bir ifadeyle farklı kıdemlerdeki katılımcılarımızın arasında bu faktörler açısından herhangi bir ayrışma gözlemlenmemiştir.

Yani; yüksek okul ve fakülte mezunlarının kukla, görseller, gösteri ve teknoloji faktörlerinin puanları açısından herhangi bir anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir.

Yüksek okul ve fakülte mezunlarının faktör puanı aritmetik ortalamalarının birbirine çok yakın olduğu dikkat çekmektedir. Bu tanımlayıcı istatistikler de aralarında fark olmadığını bir göstergesi kabul edilebilir.

3. Maddeler arasında mezuniyet durumlarına göre bir farklılık var mı?

Tablo 7. Mezuniyet Durumuna Göre Her Soru İçin Mann Whitney –U testi

	Mezuniyet	N	Sıra Ortalaması	U	P
Araçsız (düz anlatımla)	Yüksek Okul	4	12,75	41,000	,012
	Fakülte	76	41,96		
	Total	80			
Hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla	Yüksek Okul	4	70,00	34,000	,006
	Fakülte	76	38,95		
	Total	80			
Hikaye kitabından okuyarak	Yüksek Okul	4	64,50	56,000	,025
	Fakülte	76	39,24		
	Total	80			
Film, film şeridi ve slayt aracılığıyla	Yüksek Okul	4	15,50	52,000	,023
	Fakülte	76	41,82		
	Total	80			
Demonstrasyon aracılığıyla	Yüksek Okul	4	12,25	39,000	,010
	Fakülte	76	41,99		
	Total	80			

Tabloda mezun olunan okula göre yapılan Mann Whitney –U testinde fark olan sorular alınmıştır.Tabloda yer almayan bütün sorularda mezuniyete göre fark görülmemiştir.

Mezuniyet durumuna göre ‘ **hikayeyi, araçsız düz anlatımla anlatıyorum**’ maddesinde, fakülte mezunlarının ortalaması (41,96) yüksek okul mezunlarının ortalamasından (12,75) yüksektir.

Mezuniyet durumuna göre ‘ **hikayeyi, hikaye kartı aracılığıyla anlatıyorum**’ maddesinde, yüksek okul mezunlarının ortalaması (70,00) fakülte mezunlarının ortalamasından (38,95) yüksektir.

Mezuniyet durumuna göre ‘ **hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum**’ maddesinde, yüksek okul mezunlarının ortalaması (64,50) fakülte mezunlarının ortalamasından (39,24) yüksektir.

Mezuniyet durumuna göre ‘ **hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum**’ maddesinde, fakülte mezunlarının ortalaması (41,82) yüksek okul mezunlarının ortalamasından (15,50) yüksektir.

Mezuniyet durumuna göre ‘ **hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum**’ maddesinde, fakülte mezunlarının ortalaması (41,99) yüksek okul mezunlarının ortalamasından (12,25) yüksektir.

Bu sonuçlara göre fakülte mezunları; ‘ **hikayeyi araçsız, film, film şeridi, slayt ve demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum**’ maddelerini, yüksek okul mezunlarına göre daha çok tercih etmektedirler. Yüksek okul mezunları da; ‘**hikayeyi hikaye kartı ve hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum**’ maddelerini fakülte mezunlarına göre daha çok tercih etmektedirler.

4. Katılımcıların mezuniyet durumlarına bakıldığında hangi yöntemler kullanılmıştır?

Tablo 8. Mezuniyet Durumuna Göre Katılımcıların Kullandığı Yöntemlerin Sıklık Ortalamaları

Soru Maddeleri	Yüksek Okul # X̄
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	5,00
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	5,00
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,00
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	2,25
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	2,25
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,00
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,00
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	1,50
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	1,50

Mezuniyet durumuna göre aritmetik ortalamalarına bakıldığında yüksek okul mezunları en çok ‘**hikayeyi, hikaye kitabı ve hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum**’ maddelerini seçmişlerdir (5,00). En az ise ‘**hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum ve demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum**’ maddelerini seçmişlerdir (1,50).

Soru Maddeleri	Fakülte # X̄
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,33
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,04
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,67
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,53
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,45
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,37
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	3,11
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,91
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,72

Fakülte mezunları ise aritmetik ortalamalarına bakıldığında en çok ‘**hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum**’ maddesini seçmişlerdir (4,33). En az ise ‘**hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum**’ maddesini seçmişlerdir (2,72).

5. Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullandıkları yöntemlerle öğretmenlerin yaşları arasında bir fark var mıdır?

Tablo 9. Yaş Gruplarına Göre Kruskal-Wallis Testi

	Yaş	N	Ortalama	Kruskal Wallis Ki Kare	P
Kukla	20-24 Yas	8	26,38	7,214	,203
	25-29 Yas	22	46,64		
	30-34 Yas	27	42,33		
	35-39 Yas	13	41,08		
	40-44 Yas	7	38,14		
	45-49 Yas	3	19,67		
	Total	80			
Görseller	20-24 Yas	8	30,38	3,198	,669
	25-29 Yas	22	40,39		
	30-34 Yas	27	42,48		
	35-39 Yas	13	44,88		
	40-44 Yas	7	33,36		
	45-49 Yas	3	48,17		
	Total	80			
Gösteri	20-24 Yas	8	39,06	5,927	,313
	25-29 Yas	22	46,98		
	30-34 Yas	27	41,00		
	35-39 Yas	13	40,58		
	40-44 Yas	7	23,86		
	45-49 Yas	3	30,83		
	Total	80			
Teknoloji	20-24 Yas	8	47,63	4,614	,465
	25-29 Yas	22	43,75		
	30-34 Yas	27	41,85		
	35-39 Yas	13	37,69		
	40-44 Yas	7	27,21		
	45-49 Yas	3	28,67		
	Total	80			
Toplam	20-24 Yas	8	34,94	5,193	,393
	25-29 Yas	22	46,41		
	30-34 Yas	27	43,41		
	35-39 Yas	13	36,96		
	40-44 Yas	7	28,86		
	45-49 Yas	3	28,33		
	Total	80			

Yaş gruplarına göre faktörler arasında fark olup olmadığının belirlenebilmesi için Kruskal-Wallis Testi uygulanmıştır. Olasılık değerleri (p) tüm faktörler için anlam düzeyimiz olan 0,05 değerinden büyük çıktığından dolayı hiçbir faktörde yaş grupları arasında farklılık olduğu söylenemez. Başka bir ifadeyle farklı yaşlardaki katılımcılarımızın arasında bu faktörler açısından herhangi bir ayrışma gözlemlenmemiştir.

Yani; yaş grupları arasında kukla, görseller, gösteri ve teknoloji faktörlerinin puanları açısından herhangi bir anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir.

Yaş gruplarında faktör puanı aritmetik ortalamalarında birbirine çok yakın olduğu ve standart sapmalarında son derece küçük olduğu dikkat çekmektedir.

6. Katılımcıların yaş durumlarına bakıldığında hangi yöntemler kullanılmıştır?

4.3 Yaş Durumuna Göre Katılımcıların Kullandığı Yöntemlerin Sıklık Ortalamalarını

Tablo 10. 20-24 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	\bar{X}
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,25
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,25
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	4,00
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	3,63
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,63
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,50
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,50
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,38
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,38
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,13
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	3,13
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,00
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,00
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,88
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,88
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,75
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,75
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	2,75
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	2,75
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	2,63
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,50
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	2,50
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,38
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	2,13
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,00

20-24 yaş arasındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, el kuklası ve drama aracılığıyla anlatıyorum’ (4,25) maddeleridir. En düşük ortalama ise ‘hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ (2,00) maddesine aittir.

Tablo11. 25-29 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,45
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,00
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	4,00
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,86
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,82
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,77
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,73
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,68
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,45
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,45
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,41
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,36
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,36
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,32
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,32
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	3,27
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,23
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,23
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	3,14
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	3,09
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	3,00
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,91
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	2,91
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,86
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,86

25-29 yaş arasındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama **‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’** (4,45) maddesidir. En düşük ortalama ise **‘hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum’** (2,86) maddesine aittir.

Tablo12. 30-34 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	X̄
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,37
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,30
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,19
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,74
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,67
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,63
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,59
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,52
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,48
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,44
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,37
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	3,33
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,30
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,22
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,11
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,11
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,11
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	3,11
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	3,07
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,04
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	3,00
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	3,00
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,89
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,74
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,63

30-34 yaş arasındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum’ (4,37) maddesidir. En düşük ortalama ise ‘ hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum’ (2,63) maddesine aittir.

Tablo13. 35-39 yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,31
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,00
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	3,92
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,85
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,85
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,69
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,54
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,54
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,38
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,38
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,31
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,23
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	3,15
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	3,00
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,00
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,00
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,92
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	2,92
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	2,85
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,85
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,85
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	2,85
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	2,77
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,62
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,15

35-39 yaş arasındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ (4,31) maddesidir. En düşük ortalama ise ‘ hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ (2,15) maddesine aittir.

Tablo 14. 40-ve üzeri yaşa sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,10
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,10
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,80
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,50
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,50
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,40
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,30
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,30
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	3,30
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,10
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,10
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,00
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,00
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	3,00
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,90
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,90
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,90
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,80
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	2,80
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,70
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,60
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	2,60
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,40
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,20
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,10

40 yaş ve üzerindeki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, hikaye kitabı aracılığıyla anlatıyorum’ (4,10) maddesidir. En düşük ortalama ise ‘ hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ (2,10) maddesine aittir.

7. Kullanılan yöntemlerin yaş grubuna göre değişimi nasıldır?

4.4 Yaşa Göre Oluşturulmuş Gruplamalara Göre Analizler

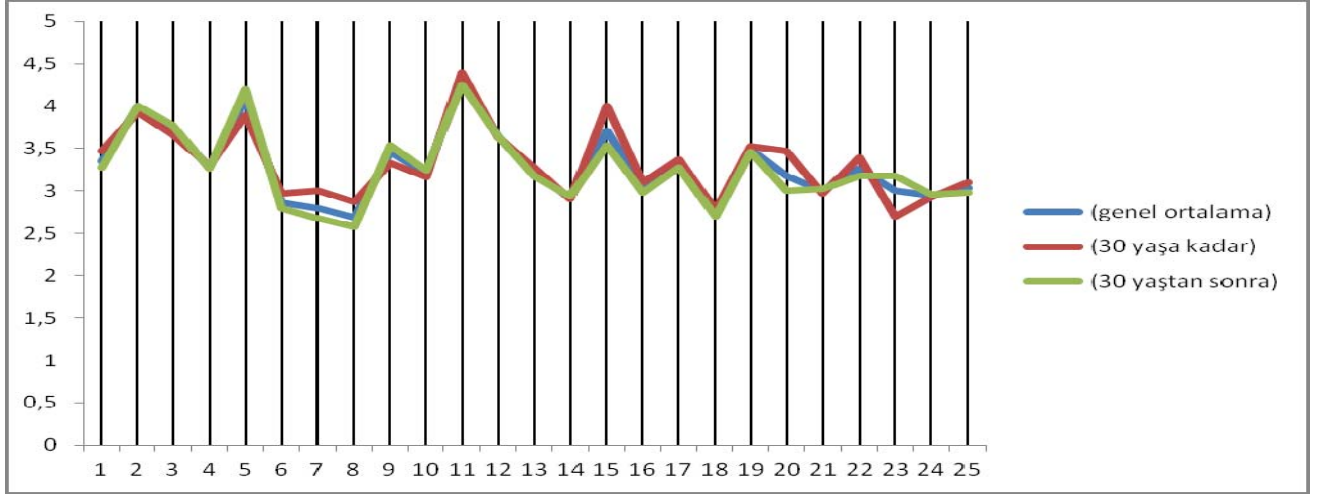
Tablo 15. Yaş gruplarına göre frekanslar

Yaş	Frekans	Yüzde
30 yaşa kadar	31	38,8
30 yaştan sonra	49	61,2
Total	80	100,0

Katılımcıların % 61,3 ‘ü 30 yaşını aşmış kişilerden oluşmaktadır. Geriye kalan % 38,8 ‘i ise 30 yaşını aşmamış katılımcılarımızdır.

Tablo 16. Kullanılan yöntemlerin yaş grubuna göre değişimi

YÖNTEMLER	Yaş Grupları		
	\bar{X} (genel ortalama)	\bar{X} (30 yaşa kadar)	\bar{X} (30 yaştan sonra)
11.drama aracılığıyla	4,330	4,400	4,260
5. hikaye kitabından okuyarak	4,050	3,900	4,200
2.el kuklası aracılığıyla	3,965	3,930	4,000
15. televizyon ve video aracılığıyla	3,770	4,000	3,540
3. hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla	3,725	3,670	3,780
12. parmak kuklası aracılığıyla	3,635	3,630	3,640
19. pandomim aracılığıyla	3,495	3,530	3,460
9. film, film şeridi ve slayt aracılığıyla	3,435	3,330	3,540
1. araçsız (düz anlatımla)	3,375	3,470	3,280
17. bilgisayar aracılığıyla	3,325	3,370	3,280
22. çomak kuklası aracılığıyla	3,290	3,400	3,180
4. yüzük kuklası aracılığıyla	3,280	3,300	3,260
20. el ve avuç içi kuklası aracılığıyla	3,235	3,470	3,000
13. tepegöz aracılığıyla	3,225	3,270	3,180
10. çorap kuklası aracılığıyla	3,205	3,170	3,240
16. eldiven kuklası aracılığıyla	3,040	3,100	2,980
25. demonstrasyonla aracılığıyla	3,040	3,100	2,980
21. pazen tahta kartı ve figürlerle	2,995	2,970	3,020
24. teyp aracılığıyla	2,945	2,930	2,960
23. televizyon şeridi aracılığıyla	2,940	2,700	3,180
14. tahta kaşık kuklası aracılığıyla	2,920	2,900	2,940
6. e-kitap aracılığıyla	2,885	2,970	2,800
7. ipli kukla aracılığıyla	2,840	3,000	2,680
18. gölge kuklası aracılığıyla	2,735	2,770	2,700
8. duvar afişleri aracılığıyla	2,725	2,870	2,580



Şekil 1. Kullanılan yöntemlerin yaş grubuna göre değişimi

Grafiğe göre 30 yaşa kadar kullanılan yöntemler 12 adettir bunlar;

- Hikayeyi araçsız (düz anlatımla),
- Hikayeyi e-kitap aracılığıyla,
- Hikayeyi ipli kukla aracılığıyla,
- Hikayeyi duvar afişleri aracılığıyla,
- Hikayeyi drama aracılığıyla,
- Hikayeyi tepegöz aracılığıyla,
- Hikayeyi televizyon ve video aracılığıyla,
- Hikayeyi eldiven kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi bilgisayar aracılığıyla,
- Hikayeyi el ve avuç içi kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi çomak kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi demonstrasyonla aracılığıyla anlatıyorum maddeleridir.

Grafiğe göre 30 yaştan sonra kullanılan yöntemler 5 adettir bunlar :

- Hikayeyi el kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla,
- Hikayeyi hikaye kitabından okuyarak,
- Hikayeyi film, film şeridi ve slayt aracılığıyla,
- Hikayeyi televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum maddeleridir.

Grafiğe göre ilk beş yıl ve 5 yıldan sonra ortak kullanılan 8 yöntem vardır , bunlar :

- Hikayeyi teyp aracılığıyla,
- Hikayeyi yüzük kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi çorap kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi parmak kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi tahta kaşık kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi gölge kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi pandomim aracılığıyla,
- Hikayeyi pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum maddeleridir.

Yaşa göre 30 yaşına kadar 12 yöntem kullanılmakta iken , 30 yaş üzeri grupta ise sadece 5 yöntem kullanılmaktadır. 8 yöntem ise 30 yaşına kadar ve sonrası grupta ortak tercih edilmiştir. Buda göstermektedir ki; yaş ilerledikçe kullanılan yöntem sayısı azalmaktadır.

Bunun nedeni;

- kullanılan yöntemler içinde, diğerlerine göre daha etkili olanların zaman içinde belirlenmesi,
- araç gerektiren yöntemlerin temininde zorluklar yaşanması,
- hikaye anlatım yöntemlerinden bazıları hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları ya da
- öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin artması olabilir.

Bunların içinde dikkat çeken, öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin artmasıdır. Günümüzde en çok kabul gören tükenmişlik tanımı; Maslach ve arkadaşları tarafından yapılan ve tükenmişliği üç boyutlu bir kavram olarak kabul eden tanımdır. Bu tanıma göre tükenmişlik; işi gereği sürekli diğer insanlarla çalışan kişilerde sıklıkla ortaya çıkan bir sendromdur. Bu üç boyut; duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarıda düşme hissi olarak adlandırılmaktadır (Balkar, 2009).

8. Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullandıkları yöntemlerle öğretmenlerin kıdemleri arasında bir fark var mıdır?

Tablo 17. Kıdem Gruplarına Göre Kruskal-Wallis testi

Yöntem	Yaş	N	Ortalama Farklar	Kruskal Wallis Ki Kare	P
Kukla	0-5 Yıl	31	43,68	3,875	,275
	5-10 Yıl	18	42,61		
	10-15 Yıl	20	40,50		
	15 ve yukarısı	11	28,09		
	Total	80			
Görseller	0-5 Yıl	31	41,52	,647	,886
	5-10 Yıl	18	41,69		
	10-15 Yıl	20	40,65		
	15 ve yukarısı	11	35,41		
	Total	80			
Gösteri	0-5 Yıl	31	40,48	5,667	,129
	5-10 Yıl	18	47,25		
	10-15 Yıl	20	42,18		
	15 ve yukarısı	11	26,45		
	Total	80			
Teknoloji	0-5 Yıl	31	40,44	2,071	,558
	5-10 Yıl	18	46,08		
	10-15 Yıl	20	39,30		
	15 ve yukarısı	11	33,73		
	Total	80			
Toplam	0-5 Yıl	31	42,84	6,405	,093
	5-10 Yıl	18	45,56		
	10-15 Yıl	20	41,13		
	15 ve yukarısı	11	24,50		
	Total	80			

Kıdem gruplarına göre faktörler arasında fark olup olmadığının belirlenebilmesi için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Olasılık değerleri (p) tüm faktörler için anlam düzeyimiz olan 0,05 değerinden büyük çıktığından dolayı hiçbir faktörde kıdem grupları arasında farklılık olduğu söylenemez. Başka bir ifadeyle farklı kıdemlerdeki katılımcılarımızın arasında bu faktörler açısından herhangi bir ayrışma gözlemlenmemiştir.

Yani; kıdem grupları arasında kukla, görseller, gösteri ve teknoloji faktörlerinin puanları açısından herhangi bir anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir.

9. Maddeler arasında kıdem durumlarına göre bir farklılık var mı?

Tablo 18. Kıdem Durumuna Göre Soru Maddelerinde Kruskal Wallis Testi

	Yaş	N	Ortalama	Kruskal Wallis Ki-Kare	P
Televizyon şeridi ile	0-5 Yıl	31	34,11	11,062	,026
	5-10 Yıl	18	50,17		
	10-15 Yıl	20	47,55		
	15-20 Yıl	6	24,00		
	20-25 Yıl	5	36,90		
	Total	80			

Kıdem gruplarına göre 25 soruda sadece ‘ hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum’ maddesinde farklılık görülmüştür. ($p < 0,026$). Farklılığın olmadığı diğer 24 soru tabloya dahil edilmemiştir. Bu yöntemi kullanmada 5-10 yıl kıdeme sahip katılımcıların ortalaması en yüksektir. Daha sonra ise sırasıyla 10-15 yıl kıdemli katılımcıların ortalaması , 20-25 yıl kıdemli katılımcıların ortalaması, 0-5 yıl kıdemli katılımcıların ortalaması ve 15-20 yıl kıdemli katılımcıların ortalaması gelmektedir.

10. Katılımcıların kıdem durumlarına bakıldığında hangi yöntemler kullanılmıştır?

4.5.Kıdem Durumuna Göre Katılımcıların Kullandığı Yöntemlerin Sıklık Ortalamaları

Tablo 19. 0-5 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,32
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,03
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,00
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,84
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,65
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,55
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,52
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,52
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,45
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,39
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,35
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,32
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,26
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,26
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,23
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	3,06
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	3,06
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	3,03
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,00
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	3,00
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,90
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,90
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,84
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,77
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	2,68

0-5 yıl arasındaki kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ (4,32) maddesidir. En düşük ortalama ise ‘hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum’ (2,68) maddesine aittir.

Tablo 20. 5-10 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	Ortalama
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,33
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,22
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,00
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	4,00
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,83
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,72
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,67
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,67
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,61
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,61
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	3,50
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,44
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,39
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	3,39
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,28
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,22
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	3,17
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,17
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	3,17
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,11
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,11
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	2,89
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,78
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,67
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,56

5-10 yıl arasındaki kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ (4,33) maddesidir. En düşük ortalama ise ‘ hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum’ (2,56) maddesine aittir.

Tablo 21. 10-15 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,40
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,20
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	4,15
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	4,05
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,70
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,65
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,55
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,40
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,35
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	3,35
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,25
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,25
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,20
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,15
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,10
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,10
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	3,05
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,00
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	2,95
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,90
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,90
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	2,85
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	2,75
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,55
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,40

10-15 yıl arasındaki kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ (4,40) maddesidir. En düşük ortalama ise ‘hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ (2,40) maddesine aittir.

Tablo 22. 15-20 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	Ortalama
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,17
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	3,67
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	3,67
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,50
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,50
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,33
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	3,17
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,17
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,17
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	3,00
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,00
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,00
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,00
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	3,00
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	3,00
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,83
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,50
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,33
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	2,33
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,33
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,33
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	2,33
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,17
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	2,17
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,00

15-20 yıl arasındaki kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘ hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ (4,17) maddesidir. En düşük ortalama ise ‘hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum’ (2,00) maddesine aittir.

Tablo 23. 20-25 yıl kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalaması

Soru Maddeleri	Ortalama
3. Hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum	4,40
5. Hikayeyi, hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum	4,20
11.Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum	4,00
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,60
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum	3,60
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,40
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum	3,40
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum	3,40
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,40
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum	3,20
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,00
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slayt aracılığıyla anlatıyorum	3,00
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,00
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum	3,00
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum	3,00
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum	2,80
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum	2,80
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,80
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,80
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum	2,80
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum	2,60
25. Hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum	2,60
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum	2,40
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum	2,20
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum	2,00

20-25 yıl arasındaki kıdeme sahip katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama **‘hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum’** (4,40) maddesidir. En düşük ortalama ise **‘hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’** (2,00) maddesine aittir.

11. Kullanılan yöntemlerin kıdem grubuna göre değişimi nasıldır?

4.6. Kıdeme Göre Oluşturulmuş Gruplamalara Göre Analizler

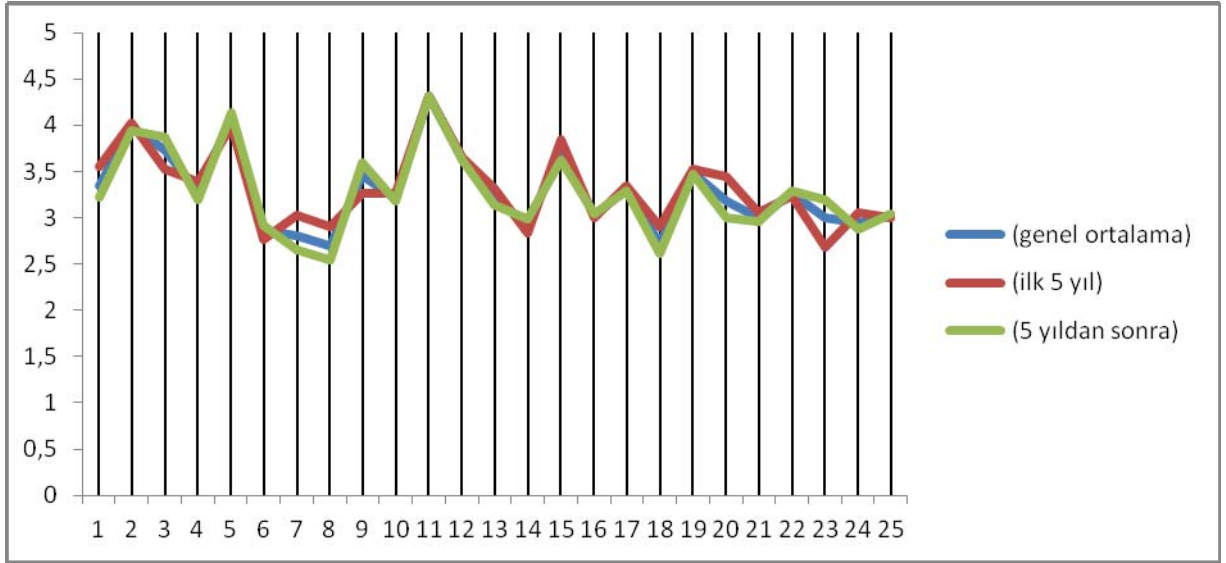
Tablo 24. Kıdem gruplarına göre frekanslar

Kıdem	Frekans	Yüzde
ilk 5 yıl	30	37,5
5 yıldan sonra	50	62,5
Total	80	100,0

Katılımcıların % 62,5 'i kıdemlerinin ilk 5 yılını aşmıştır.Geriye kalan % 37,5 'i ise ilk 5 yıllık görevi içerisinde dir.

Tablo 25. Kullanılan yöntemlerin kıdem grubuna göre değişimi

YÖNTEMLER	Kıdem Grupları		
	\bar{X} (genel)	\bar{X} (ilk 5 yıl)	\bar{X} (5 yıldan sonra)
11.drama aracılığıyla	4,315	4,320	4,310
5. hikaye kitabından okuyarak	4,070	4,000	4,140
2.el kuklası aracılığıyla	3,985	4,030	3,940
15. televizyon ve video aracılığıyla	3,735	3,840	3,630
3. hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla	3,700	3,520	3,880
12. parmak kuklası aracılığıyla	3,640	3,650	3,630
19. pandomim aracılığıyla	3,495	3,520	3,470
9. film, film şeridi ve slayt aracılığıyla	3,425	3,260	3,590
1. araçsız (düz anlatımla)	3,385	3,550	3,220
17. bilgisayar aracılığıyla	3,320	3,350	3,290
4. yüzük kuklası aracılığıyla	3,295	3,390	3,200
22. çomak kuklası aracılığıyla	3,260	3,230	3,290
13. tepegöz aracılığıyla	3,230	3,320	3,140
20. el ve avuç içi kuklası aracılığıyla	3,225	3,450	3,000
10. çorap kuklası aracılığıyla	3,220	3,260	3,180
16. eldiven kuklası aracılığıyla	3,020	3,000	3,040
25. demonstrasyonla aracılığıyla	3,020	3,000	3,040
21. pazen tahta kartı ve figürlerle	3,010	3,060	2,960
24. teyp aracılığıyla	2,970	3,060	2,880
23. televizyon şeridi aracılığıyla	2,940	2,680	3,200
14. tahta kaşık kuklası aracılığıyla	2,910	2,840	2,980
6. e-kitap aracılığıyla	2,845	2,770	2,920
7. ipli kukla aracılığıyla	2,840	3,030	2,650
18. gölge kuklası aracılığıyla	2,755	2,900	2,610
8. duvar afişleri aracılığıyla	2,725	2,900	2,550



Şekil 2. Kullanılan yöntemlerin kıdem grubuna göre değişimi

Grafiğe göre ilk beş yıla kadar kullanılan yöntemler 14 adettir bunlar :

- Hikayeyi araçsız (düz anlatımla),
- Hikayeyi el kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi yüzük kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi ipli kukla aracılığıyla,
- Hikayeyi duvar afişleri aracılığıyla,
- Hikayeyi parmak kuklası aracılığıyla
- Hikayeyi televizyon ve video aracılığıyla,
- Hikayeyi bilgisayar aracılığıyla,
- Hikayeyi gölge kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi pandomim aracılığıyla,
- Hikayeyi el ve avuç içi kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi pazen tahta kartı ve figürlerle aracılığıyla,
- Hikayeyi teyp aracılığıyla,
- Hikayeyi tepegöz aracılığıyla anlatıyorum maddeleridir.

Grafiğe göre ilk beş yıldan sonra kullanılan yöntemler 9 adettir bunlar :

- Hikayeyi hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla,
- Hikayeyi hikaye kitabından okuyarak,
- Hikayeyi e-kitap aracılığıyla,
- Hikayeyi film, film şeridi ve slayt aracılığıyla,
- Hikayeyi eldiven kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi çomak kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi televizyon şeridi aracılığıyla,
- Hikayeyi demonstrasyon aracılığıyla,
- Hikayeyi tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum maddeleridir.

Grafiğe göre ilk beş yıl ve 5 yıldan sonra ortak kullanılan 2 yöntem vardır, bunlar :

- Hikayeyi çorap kuklası aracılığıyla,
- Hikayeyi drama aracılığıyla anlatıyorum maddeleridir.

Kıdeme göre ilk 5 yıla kadar 14 yöntem kullanılmakta iken, 5 yıldan sonra 9 yöntem kullanılmaktadır. Sadece 2 yöntem ilk 5 yıla kadar ve daha sonra da ortak tercih edilmiştir. Buda göstermektedir ki; kıdem ilerledikçe kullanılan yöntem sayısı azalmaktadır.

Yaş ve kıdemin doğru orantılı olduğu düşünülürse de bunun nedeni yine;

- kullanılan yöntemler içinde, diğerlerine göre daha etkili olanların zaman içinde belirlenmesi,
- araç gerektiren yöntemlerin temininde zorluklar yaşanması,
- hikaye anlatım yöntemlerinden bazıları hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları ya da
- öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin artması olabilir.

5. SONUÇ

Bu bölümde yapılan anketin sonuçları anlatılmıştır.

Soru maddelerinden ortalaması en yüksek olan ‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ maddesidir, en az kullanılan yöntem ise ‘hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ maddesidir.

Mezun olunan okula göre faktörler arasında fark olup olmadığının belirlenebilmesi için Mann Whitney –U Testi uygulanmıştır. Olasılık değerleri (p) tüm faktörler için anlam düzeyimiz olan 0,05 değerinden büyük çıktığından dolayı hiçbir faktörde mezun olunan okula göre farklılık olduğu söylenemez ($p>0,05$).

Mezuniyet durumlarına göre 25 soruda Mann Whitney –U Testi yapılmış ancak sadece 5 maddede fark bulunmuştur. Buna göre fakülte mezunları; ‘hikayeyi, araçsız, film, film şeridi, slayt ve demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum’ maddelerini yüksek okul mezunlarına göre daha çok tercih etmektedirler. Yüksek okul mezunları da; ‘hikayeyi, hikaye kartı ve hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum’ maddelerini fakülte mezunlarına göre daha çok tercih etmektedirler.

Mezuniyet durumuna göre aritmetik ortalamalarına bakıldığında yüksek okul mezunları en çok ‘hikayeyi, hikaye kitabı ve hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum’ maddelerini seçmişlerdir. En az ise ‘hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum’ ve ‘hikayeyi, demonstrasyon aracılığıyla anlatıyorum’ maddelerini seçmişlerdir. Fakülte mezunları ise aritmetik ortalamalarına bakıldığında en çok ‘hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ maddesini seçmişlerdir. En az ise ‘hikayeyi duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ maddesini seçmişlerdir.

Yaş gruplarına göre faktörler arasında fark olup olmadığının belirlenebilmesi için Kruskal-Wallis Testi uygulanmıştır. Olasılık değerleri (p) tüm faktörlerin anlam düzeyi 0,05 değerinden büyük çıktığından, hiçbir faktörde yaş grupları arasında farklılık olduğu söylenemez. Başka bir ifadeyle farklı yaşlardaki katılımcılarımızın arasında bu faktörler açısından herhangi bir ayrışma gözlemlenmemiştir ($p>0,05$).

Yaş durumuna göre; 20–24 yaş aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi, el kuklası ve drama aracılığıyla anlatıyorum’ maddelerine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir. 25–29 yaş aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir. 30–34 yaş aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi hikaye kitabından okuyarak anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir. 35–39 yaş aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir. 40 yaş ve üzeri katılımcıların kullandıkları yöntemlerin sıklığına baktığımızda da en yüksek ortalama ‘hikayeyi, hikaye kitabı aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir.

Kullanılan yöntemlerin yaş grubuna göre değişimi incelendiğinde; 30 yaşına kadar 12 yöntem daha fazla kullanılmakta iken, 30 yaş üzeri grupta ise sadece 5 yöntem daha fazla oranda kullanılmaktadır. 8 yöntem ise 30 yaşına kadar ve sonrası grupta ortak tercih edilmiştir.

Kıdem gruplarına göre faktörler arasında fark olup olmadığının belirlenebilmesi için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Olasılık değerleri (p) tüm faktörler için anlam düzeyimiz olan 0,05 değerinden büyük çıktığından dolayı hiçbir faktörde kıdem grupları arasında farklılık olduğu söylenemez. Başka bir ifadeyle farklı kıdemlerdeki katılımcılarımızın arasında bu faktörler açısından herhangi bir ayrışma gözlemlenmemiştir ($p>0,05$).

Kıdem gruplarına göre 25 soruda Kruskal Wallis testi yapılmış sadece ‘hikayeyi, televizyon şeridi ile anlatıyorum’ maddesinde farklılık görülmüştür.

Kıdem durumuna göre; 0-5 yıl aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum’

maddesine aittir. 5–10 ve 15–20 yıl aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir. 10–15 yıl aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir. 20–25 yıl aralığındaki katılımcıların kullandığı yöntemlerin sıklık ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalama ‘hikayeyi, hikaye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine, en düşük ortalama ise ‘hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum’ maddesine aittir.

Kullanılan yöntemlerin kıdem grubuna göre değişimi incelendiğinde; ilk 5 yıla kadar 14 yöntem daha fazla kullanılmakta iken, 5 yıldan sonra 9 yöntem daha fazla oranda kullanılmaktadır. Sadece 2 yöntem ilk 5 yıla kadar ve daha sonra da ortak tercih edilmiştir.

6. ÖNERİLER

- Okul öncesi öğretmenleri, Türkçe dil etkinliklerinden olan hikaye anlatmada kullanılan yöntemlerin temininde zorluk yaşayabilirler. Okul şartları göz önüne alındığında bütün yöntemler uygulanamayabilir. Araçların temini konusunda Milli Eğitim Müdürlükleri, öğretmenler, aileler veya vakıflar yardım edebilirler.

- Okul öncesi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyi de kullanılan yöntemlerin sayısını etkileyebilir. Tükenmişliğin nedenleri hakkında araştırma yapan birçok araştırmacı tükenmişlik sendromunda etkili olan faktörleri; kalabalık sınıflar, düşük ücret, ağır iş yükü, mesleki bilgi becerisini geliştirmede kısıtlı imkânlar, rol belirsizliği, eğitimle ilgili politikalar, örgütsel desteğin olmayışı, iş ilişkileri, idari baskı, aşırı kırtasiye işi, mesleğin ilerleme konusunda kısıtlı olması, gerekli takdirin olmayışı, örgütsel işleyişteki aksaklıklar, iş ortamının dizaynının iyi olmaması, yetersiz araç gereç, hizmet verilen kişilerin tutumları, ailesel, ekonomik, kişisel nedenler (yaş, cinsiyet, çocuk sayısı, işkolik olma, kişisel beklentiler, yaşam olayları, kişilik yapısı) olarak sıralamaktadırlar(Balkar, 2009).

Öğretmenlerin tükenmişlik düzeyinin en aza indirilmesiyle kullanılan yöntemlerin artması, öğretmenin daha verimli hale getirilmesi sağlanabilir.

- Okul öncesi öğretmenleri, kullanılan yöntemler hakkında yeterli bilgiye sahip olmayabilirler. Bu nedenle öğretmenler hizmet içi eğitim kurslarına tabi tutulup yöntemler hakkında bilgilendirilebilirler.

7. KAYNAKÇA

Altunışık, Remzi, Coşkun, Recai, Bayraktaroğlu, Serkan, Yıldırım, Ergin (2004). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı. Sakarya: Sakarya Üniversitesi

Aral, Neriman, Baran, Gülen, Bulut, Şenay, Çimen, Serap (2001). Çocuk Gelişimi 1. İstanbul

Aral, Neriman, Kandır, Adalet, Yaşar, Münevver Can (2000(a)). Okul öncesi Eğitim 1. İstanbul: YA-PA Yayın Pazarlama San. Tic. A.Ş.

Aral, Neriman, Kandır, Adalet, Yaşar, Münevver Can (2000(b)). Okul öncesi Eğitim 2. İstanbul: YA-PA Yayın Pazarlama San. Tic. A.Ş.

Akar, Şennur. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Okulları Genel Müdürlüğü (METGE) Mesleki Ve Teknik Eğitim Geliştirme Projesi (2000). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel Koşullar Ve Personel 24. Ankara

Avcı, Neslihan, Turla, Ayşe (2003). Kuklalar ‘Okul öncesi Çocuklar İçin Kukla Yapımı ve Kullanımı.’ Ankara: YA-PA Yayınları

Balkar, Hava (2009). Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarının Benlik Sayıları, İş Doyum ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

Baykoç – Dönmez, Necati (1986). Çocuklarda Dilin Kazanılması. YA-PA 4. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ankara: YA-PA Yayınları

Ciravoğlu, Öner (1997). Çocuk Edebiyatı. İstanbul: Esin Yayınevi

Demiral, Özgür, Genç, Şengül, Kepsutlu, Beşire, Poyraz, Hatice, Serez, Melek, Ömeroğlu, Esra, Tanaydı, Zeynep, Tekel, Fulya, Tezcan, Emine, Tür, Gülseren ve

Ülküer, Nurper. Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Anaokulu Öğretmenliği Eğitimi Önlisans Programı, Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulama (ANA 221–222),G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi Yayın No:24

Demiriz, Serap, Koç, Fatma, Karadağ, Asiye, Koca, Emine ve Ulutaş İlkay (2007). Erken Çocukluk Döneminde Dramatizasyon Araçları ve Kostüm Tasarımı (3. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık

Ersoy, Osman (1986). Okul öncesi Dönemde Kitabın Önemi. YA-PA 4. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ankara: YA-PA Yayınları

Gelişim Hachette (1993). Alfabetik Genel Kültür Ansiklopedisi, Cilt 9

Gönen, Mübeccel Sara (1986). Okul öncesi Çocuk Kitaplarının Özellikleri. YA-PA 4. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ankara: YA-PA Yayınları

Gürkan, Tanju (1993). Okul öncesi Eğitimde Kitap. YA-PA 9. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ankara: YA-PA Yayınları

İslam, Ayşegül, Öztürk, Nermin (1997). Edebi Metinler 2. Ankara: BEM – KOZA Eğt. Bas. Yay. San. Ve Tic. Ltd. Şti.

Küçükturan, Güler (2004). Öykülerle Öğreniyorum. Ankara: SMG Yayıncılık

MEB (2006). Okul öncesi Eğitim Programı

MEGEP, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (2006), Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Dil Gelişimi (modül)

MEGEP, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (2007), Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Kuklalar (modül) (a)

MEGEP, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (2007), Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Serbest Zaman Etkinlikleri (modül) (b)

MEGEP, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (2007), Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Türkçe Dil Etkinlikleri (modül) (c)

Meydan Larousse, Büyük Lügat Ve Ansiklopedi, Cilt 5

Meydan Larousse, Büyük Lügat Ve Ansiklopedi, Cilt 9

Meydan, Selahattin (1990). Okul öncesi Eğitim Faaliyetleri. YA-PA Okul öncesi Eğitim Semineri 1984-1. İstanbul: YA-PA Yayınları

Oğuzkan, Şükran (1986). Anaokullarında Yaratıcı Dramatizasyon Uygulamaları, İstanbul: YA-PA Yayınları

Oğuzkan, Şükran, Tezcan, Emine, Tür, Gülseren ve Demiral, Özgür (1989). Orta Dereceli Kız Teknik Öğretim Okulları, Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri Ve Eğitici Oyuncaklar, Ankara: Milli Eğitim Basımevi

Oğuzkan, Şükran ve Demiral, Özgür (1999). Okul öncesinde Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri (1. Baskı). İstanbul: YA-PA Yayın Pazarlama San. Ve Tic. A.Ş.

Özdoğan, Feride, B., Tüzün, İpek K. (2007). “Öğrencilerin Üniversitelerine Duydukları Güven Üzerine Bir Araştırma”, Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:15, No:2

Poyraz, Hatice, Dere, Hale (2001). Okul öncesi Eğitiminin İlke ve Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık

Saatli, Gülten (1997). Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, METGE, Mesleki Ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi, Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Ana Dili Etkinlikleri 131, Ankara

Semerci, Çetin (2004). “Araştırma Görevlilerinin Öğretim Üyeliğine İlişkin Tutum Ölçeğinin Üçlü, Beşli ve Yedili Derecelemede Geçerlik ve Güvenirliği”, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya

Sert, Sergül (2006). Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları Ltd.Ş.

Tuncer, Hüseyin, Yardımcı, Mehmet (2000). Anadolu Öğretmen Liseleri İçin Çocuk Edebiyatı. Ankara: ABC Matbaacılık Ltd. Şti.

Turgut, M. Fuat, Baykul, Yaşar (1992). Ölçekleme Teknikleri, ÖSYM Yayınları, Ankara

Tür, Gülseren, Canbolat, Işın. Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Anaokulu Öğretmenliği Eğitimi Önlisans Programı, Çocuk Kitapları (ÇGE 303), G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi Yayın no:14

Ulçay, Sema (1993). Okul öncesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kurumlarında Yıllık Program (2. Basım). İstanbul

Ural, Mehmet (1985). Altı Yaş Grubu Öğretmen Kılavuzu, Milli Eğitim Gençlik Ve Spor Bakanlığı Yayınları, Çıraklık Ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Mesleki Ve Teknik Açıköğretim Okulu Matbaası, Ankara

Yavuzer, Haluk (1998). Çocuk Psikolojisi (15. Basım). İstanbul: Remzi Kitapevi,

Yayın Yönetmeni: Işık, Selim (2006). Yediiklim Eğitim Bilimleri. Ankara: Yediiklim Eğitim Bilgisayar Yayıncılık San. Ve Tic. Ltd. Şti.

Yıldır, Nilüfer (1991). YA-PA 7. Okul öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. İstanbul: YA-PA Yayın Pazarlama San. Tic. A.Ş.

Yıldız, Fatma Ülkü, Şener, Tülay (2007). Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılık Eğitimi ve Yaratıcı Etkinliklerde Kullanmak İçin Materyal Hazırlama I-II (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Yörükoğlu, Atalay (2002). Çocuk Ruh Sağlığı (25. Basım). İstanbul: Özgür Yayınları

Yüce, Haluk (2004). Okul öncesi Eğitimde Araç Geliştirme (2. Baskı). (Editör: Namlu, Ayşen Gürcan) Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Okul öncesi Öğretmenliği Lisans Programı

Zembat, Rengin (2004). Okul öncesi Eğitimde Araç Geliştirme (2. Baskı). (Editör: Namlu, Ayşen Gürcan) Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Okul öncesi Öğretmenliği Lisans Programı

<http://www.anasinifi.com/okuloncesiegitim.htm>

<http://www.begum-abla.8k.com/ipkukla.html>

<http://bote.anadolu.edu.tr/akuzu/txt/Seferoglu-Kuzu.doc>

http://www.bursapsikiyatri.com/makale_detay.php?id=137

http://www.cocuksevgisi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=20

Akkuş, Taki. <http://www.dersimizforum.com/arsiv-konu-11123.0-okul-oncesi-donem.html>

<http://www.discoverturkey.com/kultursanat/halk-oyun-kukla.html>

<http://www.diyadinnet.com/YararliBilgiler-720&Bilgi=dil-nedir>

Kansu, Nuran.

<http://www.dzcocukkulubu.org/modules.php?name=News&file=print&sid=62>

<http://www.ef.sakarya.edu.tr/content.asp?CatId=372&ContentType=Bolumler>

Akşehirli, Soner. <http://www.ege-edebiyat.org/docs/323.doc>

Demir,Abdullah.http://www.egitimilanlari.com/default.asp?pg=makale_goster&makale_id=3606

<http://egitim.milliyet.com.tr/Haber.aspx?HaberNo=2602>

<http://egitim.milliyet.com.tr/Haber.aspx?HaberNo=4251>

Senemođlu,Nuray.http://www.epo.hacettepe.edu.tr/eleman/nuray_hoca/makaleler/dil_onem.htm

http://www.epo.hacettepe.edu.tr/eleman/nuray_hoca/makaleler/dil_onem.htm

<http://felsefeansiklopedisi.com/sozluk/anlambilim> (Prof. Dr. Rıza Filizok)

<http://www.fetihkoleji.k12.tr/IcSayfa.aspx?Kodal=458&KS=20071115125134565>

<http://www.karagoz.net/golgeoyunu.htm>

<http://www.kolej.gazi.edu.tr/anasinifi.htm>

<http://www.kuklakebap.com.tr/tr/kuklalar.php>

<http://meralsa.blogcu.com/2546821/>

<http://www.mevizmirokullari.k12.tr/content.asp?sc=6&page=text&part=turkce>

<http://www.odevsitesi.com/odevler/a17072005/130084-konusma-dil-bozukluklari.htm>

http://ooegm.meb.gov.tr/dokuman/cocuklarda_dil_gelisimi.pdf:Dađabakan; Dil ve Çocukta Dil Gelişim Kuramları sf:1

<http://www.okulonceciyiz.biz/archive/index.php/t-1027.html>

Baysarı,Müge.http://www.okuloncesi.tc/modules/mydownloads/cache/files/dilegitimibatikoleji.ppt#256,1,DiL_EđİTİMİ

Koçer, Hale. ooegm.meb.gov.tr/yukle.asp?id=14

Sever, Sedat. <http://www.ozgurpencere.org/forum/viewtopic.php?t=4809&sid=140cbe5e84890171339e9e73d7201bc>

<http://www.psikoloji.gen.tr/modules.php?name=News&file=print&sid=140>

Demir, Abdullah. <http://www.rehabilitasyon.com/index.php?act=showarticles&act2=read&cid=104&aid=783>

http://www.sebnem.org/prwmakale.php?makale_no=d009s046m1

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Fonem>

Karacan, Elvan. <http://www.ttb.org.tr/STED/sted0700/6.html>

<http://www.turkcebilgi.net/cesitli/kisisel-gelisim/bilissel-gelisim-4727.html>

<http://www.turkish-media.com/forum/index.php?showtopic=86311>

Altun, Mustafa. <http://turkoloji.cu.edu.tr/ESKI%20TURK%20%EDEBIYATI/altun.pdf>

http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Brosjyrer/Barn_i_flerspraklige_familier_tyrkisk.pdf

<http://www.ydemir.com/turkce/konu/store/cumlebilgisi.doc>

<http://www.10marifet.org/yazi/parmak-kuklasi-1>

EK

HİKAYE ANLATIM YÖNTEMLERİ ANKETİ

Adınız :

Yaşınız:

Mezuniyet Durumunuz: Meslek Lisesi..... Yüksek Okul..... Fakülte.....

Kıdeminiz: 0-4 yıl 5-9 yıl 10-14yıl....
15-19 yıl 20-24 yıl Diğer

1-Kesinlikle Katılmıyorum 2-Katılmıyorum 3-Biraz Katılıyorum
4-Katılıyorum 5-Kesinlikle Katılıyorum

HİKAYE ANLATIM YÖNTEMLERİ	1	2	3	4	5
1. Hikayeyi, araçsız (düz anlatımla) anlatıyorum					
2. Hikayeyi, el kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
3. Hikayeyi, hikâye kartı(şimşek kart) aracılığıyla anlatıyorum					
4. Hikayeyi, yüzük kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
5. Hikayeyi, hikâye kitabından okuyarak anlatıyorum					
6. Hikayeyi, e-kitap aracılığıyla anlatıyorum					
7. Hikayeyi, ipli kukla aracılığıyla anlatıyorum					
8. Hikayeyi, duvar afişleri aracılığıyla anlatıyorum					
9. Hikayeyi, film, film şeridi ve slâyt aracılığıyla anlatıyorum					
10. Hikayeyi, çorap kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
11. Hikayeyi, drama aracılığıyla anlatıyorum					
12. Hikayeyi, parmak kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
13. Hikayeyi, tepegöz aracılığıyla anlatıyorum					
14. Hikayeyi, tahta kaşık kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
15. Hikayeyi, televizyon ve video aracılığıyla anlatıyorum					
16. Hikayeyi, eldiven kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
17. Hikayeyi, bilgisayar aracılığıyla anlatıyorum					
18. Hikayeyi, gölge kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
19. Hikayeyi, pandomim aracılığıyla anlatıyorum					
20. Hikayeyi, el ve avuç içi kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
21. Hikayeyi, pazen tahta kartı ve figürlerle anlatıyorum					
22. Hikayeyi, çomak kuklası aracılığıyla anlatıyorum					
23. Hikayeyi, televizyon şeridi aracılığıyla anlatıyorum					
24. Hikayeyi, teyp aracılığıyla anlatıyorum					
25. Hikayeyi, demonstrasyonla aracılığıyla anlatıyorum					

